

CSENDŐRSÉGI LAPOK

Szerkeszti és kiadja a M. kir. Csendőrségi Zsebkönyv szerkesztő-bizottsága.

ELŐFIZETÉSI ÁRA: Félévre — 6 korona.
Félsz évre 12 korona. Negyedévre 3 korona.

Megjelenik
minden vasárnap.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
Budapest, IV. Egyetem-utca 4. sz.

A kutya a csendőrség szolgálatában

Irtta: Egy érdeklődő.

Kedves barátom!

Több mint tíz esztendeje igen nagy érdeklődéssel és kedvvel foglalkozom a kutyának a csendőrségi portyázó szolgálatban való alkalmazhatóságának eszméjével és így örömmel ragadom meg az alkalmat, hogy becses kívánságodhoz képest irjak a kutyákról, ezekről a negylábú állatokról, melyek, mint a szolgálatban álló csendőr — remélhetőleg a közel jövőben — segítőtársai, a Te figyelmedet is kötve tartják. Hálás köszönettel vettem és még mindig nagy érdeklődéssel lapozgatom igen becses küldeményed.

Mennyi adat! Mily szép bizonyítékok amaz eszme támogatásához és kiviteléhez, hogy a csendőrség járőrei is szakszerűen oktatótt kutyákkal elláttassanak.

A Csendőrségi Lapok múlt évi 7. számában közzétett igen érdekes cikk „Kutya a közbiztonsági szolgálatban” czimmal, élénk emlékemben van még. Akkor tanakodtam, most azonban már biztosra veszem, hogy a Te tolladból ered. Folytatnom kellene az ott letétbe helyezett eszme fonalát az előttem fekvő (szívesseged folytán rendelkezésemre bocsátott) adathalmazból, de hol is kezdjem?

Dr. Gross János gráci egyetemi tanár nyilatkozatai; dr. Hellwig Albert ur rokonszenvet keltő levele, melyben szívessegeit és támogatását oly jóindulattal ajánlja fel számodra; dr. Gersbach Robin igazgató könyve: „Dressur und Führung des Polizeihundes”; az ugyancsak általa alapított „Der Polizeibund” czimű folyóirat, példányai (mint a „Die Polizei” és „Der Gendarm” czimű folyóiratok melléklete) ép oly tömkelegge futnak össze egymásban mint a mily összevisszaságban hevernek asztalomon.

Ámulva látom ezekből, hogy Németországban, főként Berlinben nemcsak ezélszerűnek tartják a csendőrség, rendőrség számára kutyákat idomítani és használni, hanem alaposan hozzá is láttak az eszme megvalósításához. Egyesületük van (Verein zur Förderung der Zucht und Verwendung von Polizeihunden) a rendőrkutyák tenyésztése és alkalmazásának előmozdítására. Tankönyvük gyökeres német alapossggal számol be a rendőrkutya megválasztásán, nevelésén, idomítása körüli

teendőkről. Folyóiratuk a tapasztalt előnyök és használhatóság hosszú bíteles sorozatát tárgyalja.

Évek során át kísérleteztek a különféle fajú kutyákkal, míg ezek közül az *Airedaleterrier*, a *Dobermann-pinscher* és a német juhászkutya, mint a céljuk legjobban megfelelő fajok kiváltak és ma már szebbnél-szebb eredmények felülbírálása mellett a három egymással versenyző faj közül is a legjobbat igyekeznek kiválasztani.

Érdekes, hogy a rendőrkutyák eszméjét első sorban dr. Gross János gráci egyetemi tanár (tehát nem is német, hanem osztrák ember) pendítette meg 1896-ban az osztrák csendőrségi övkönyvben. Hol a „Csendőr segítségé” czimű cikkében többek között a következőket írta:

„A nehéz járőrszolgálatot teljesítő csendőrnek egy kutya mindig bű, éber és figyelmes kísérője volna, mert az emberénél sokkal finomabb érzékeivel veszélyt vagy személyek közellétét sokkal hamarabb képes észrevenni, tárgyakat feltalál és százféle oly körülményre is figyelmeztetni képes, mely az ember legéberebb figyelmét is kikerülné.”

A mi jó német szomszédaink azonnal felismerték ezen eszme értékét. 1896-ban dr. Gerland rendőrigazgató Hildesheimban volt egész Európában az első, ki rendőrei mellé éjjeli őrszolgálatra kutyákat rendezesített.

Három év múlva már Genfben, Schuelmben is kutyát alkalmaznak az éjjeli rendőrszolgálatra.

Az eszmét, melynek életrevalósága oly szépen beigazolódott, az egyesületek is felkarolták, bár mint mindennek, úgy ennek is át kellett élni a gyermekbetegség nehézségeit. A rendőrkutya-mozgalom szerencsés eredményének legnagyobb szolgálatokat tettek a rajna-vestfali iparkerület nehéz szolgálati viszonyokkal küzdő rendőrhivatalnokai. Ezek alakították a „Rendőrkutyák nevelését és alkalmazását támogató egyesületet”, mely a már előbb keletkezett „Juhászkutya egyesülettel” szemben a fajok minőségűsége felett is vitára kelt. Sok kísérlet, vita és tinta folyt a két egyesület között, míg a fennemlített három kutya faj, mint a rendőrszolgálatra legalkalmasabb, kiemelkedett.

De hát lássuk csak, hogy is néznek ki ezek? Mi a mai kutyatudományunkkal már is valami hatalmas vér-

Villamos és gőzerőre berendezett gyár (ábról nem képes olvasni finom és jó hangszert szállítani, mint **REMÉNYI MIHÁLY**, a Ludovika Akadémia házi hangszerkész-éje. Azért ne vásároljon semmiféle hangszert, legyen az hegedű, gordonka, czimbalom, harmonium, harmonika, fa-, rézfúvó-hangszer, húr, stb., míg **Reményi** legújabb képes katalógusát nem olvasta, mely ingyen és bérmentve küldetik **Budapestről, Király-u. 58.** árjegyzékét át nem olvasta, mely ingyen és bérmentve küldetik **Budapestről, Király-u. 58.** Külön költségtétel díjtalanul. Kivétel a világ minden részére nagyban és kicsinyben. Az összes hangszerek javítása szakszerűen és olcsón. — Minden hangszerről külön-külön árjegyzék kéréndő.

A sarajevói bazárból.

Képek az annektált tartományokból.

telepi, ósánczi őrökön az idomítás kisebb-nagyobb sikerrel van folyamatban, de a végeredmény abban összegezhető, hogy az itteni kutyafajok csendőrségi járőrök használatára nem alkalmasak és hogy e ezekre nemesített fajták volna beszerzendők és szaporítandók.

Látjuk, hogy mi — sajnos — még mindig csak a kezdet nehézségei előtt állunk és azok legyőzésére nem könnyű módot találni, bár kétségtelen, hogy legénysegünk javarésze is érdeklődik az ezme iránt, s jól idomított szolgálati kutyájában tényleg segítő kísérőjét várja s ezért készséggel van segítségünkre.

Az olvasottakból és tapasztaltakból azonban még igen nehéz eldönteni, hogy minő faj volna a legalkalmasabb, mert a szolgálati kutyák iránt a külföldön támasztott igényeknél semmivel sem lehetnek kevesebbek a mi igényeink, sőt a szolgálati, az égalji, föld- és néprajzi viszonyok miatt követelményeink hol magasabbak, hol elűtők.

Szerény véleményem szerint a mi viszonyainknak olyan szolgálati kutya felelne meg legjobban, mely nemcsak rendőri, hanem hadiszolgálatra is teljesen alkalmas. Valamivel magasabbnak és erősebbnek képzelem a német szolgálati kutyáknál, mely térdig érő sárban a mezőségen, magas hóban és viharban gyalog és lovas csendőrt nemcsak állandóan követni tud, de feladatának teljesítésére is ereje marad.

A németorazági közlekedési, néprajzi és terepviszonyok — leírás után ítélve — csak néhol hasonlók a mieinkhez, határszéli terepviszonyaink pedig a schweizi hegyvidékkel hasonlók.

Az erdélyrészi mezőségen ősszel és tavasszal oly mély a sár, hogy a falvak apraja-nagyja magas falábat használ; télen a mély barázdákká fagyott ut kocsival alig járható, gyalog vagy lóháton egyaránt kellemetlen és fáradtságos; a magas hó is gyakori; a határszélen ehhez járul még a meredek lejtők tartós megmászásának szüksége. Alig bírom elképzelni, hogy egy német szolgálati kutya alkata ennyiféle akadályt legyőzzön, bár nem lehetetlen. Mindenesetre kívánatos volna több fajú és már külállamokban kipróbált fajokkal az alföldön, mezőségen és hegyvidéken kísérleteket tenni s a bevált fajokat szakszerű tenyésztés útján szaporítani.*

Az orgazdák.

Írta: Virágh László csendőrezkázados. (Vége).

A korcsmák, kéjházak, pálinkamérések tulajdonosai, kuruzslók, kártyavetők sem szokták keresni, hogy az

* Reméljük, hogy e sorok nagyrabecsült írója nem elégezik meg pusztán ezen nagy horderejű kérdés felszínre vetésével, hanem foglalkozni fog alkalmilag azon módokkal és eszközökkel is, a melyekkel a kérdés a legcélszerűbben megoldható lenne. (Szerk.)

egy-két pohár pálinkáért, borért felkinált érték honnan és kitől kerül elő s hogy a jóslásért, értéktelen gyógyszerért adott tojás, gabona, csirke, vagy ruhadarab az azt hozónak jogos tulajdona-e vagy sem, de a kapott, holmikát rendszerint mint veszélyt magukban rejtőket kezelik, tovább adják s hogy csak lehet, hasznosítják.

Az orgazdák a mellett, hogy ravaszok s látszólag óvatosak, rendszerint kapzsiak is és épen ezen oldalukon sebezhető leginkább. Kapzsiságuk nem ömervén határt, igen sokszor szemelől tévesztik a manipulációjukhoz szükséges elővigyázatot, bár igen nagyra szoktak lenni látszólagos tisztességükkel s minden igyekezetükkel azon vannak, hogy magukat felszínen tartásák; sőt ha azon veszik észre magukat, hogy kelepcebe kerültek, semmiféle anyagi áldozattól nem riadnak vissza, hogy magukat tisztára mossák.

Egyik fő jellemvonásuk, hogy nem keresik ki, mit, milyen alkalommal kínál nekik megvételre, csak azt nézik, hogy a vételből busás haszon háramlik-e?

A falusi kiskereskedők között például igen sok van, a ki a világon mindennel kereskedik, fűszerrel, vas, bőrneművel, gabonával, majorsággal, tojással, vadhússal, ócskaságokkal stb. s így egészen üzlete körébe vág, ha hozzá bármit visznek eladni. A vadorzó által elejtett vad, a cseléd által ellopott tojás, a gazdálkodó legény fia által eladásra kínált egy zsák buza, viselt ruhák, akár gyanusak azok kínálói, akár nem, mind értéket képviselnek, különösen akkor, ha a kínált holmira nézve ő az egyedüli vevő s tudja, hogy azon busás anyagi hasznot szerezhet magának.

A ló, marha, juhtolvajlásoknál szereplő orgazda már nagyobb pénzekkel és nagyobb összeköttetésekkel dolgozik, anyagilag is rendszerint jobban fönntartja magát. Rendesen jó módu ember birében áll és állatokkal való kupeczkedés adja meg neki a mázt arra, hogy alattomos bűnöse üzemeit leplezhesse.

Az ószeres lelkiismerete rendszerint ószerre és elavultságok közé való. Főtnalajdonsága a „ne keresd kivel van dolgod” elve s mint a többinek, hogy busás hasznot lásson. A hozzá került tárgyakon rendszerint változtat, azokat eredeti formájából kiforgatja, vas-, öntvény-tárgyakat összetör s a többi lim-lom között elkever, különösen akkor, ha ismert alakok vagy feltűnő körülmények között másoktól vette azokat. Maga az üzletág magával hozza, hogy gyanúsítsák, de egyuttal azt is hogy ő csak viselt, használt holmikát vásárol s ha gyanusnak találta volna a kínálót, nem vette volna meg. Tudja, hogy szakértő nem igen akad, a ki igazolná, hogy az ószeresre nézve rendes üzleti áron vette-e meg a kínált holmit, vagy azon alól?

Ékszerészek szintén elég gyakran leledzenek eliben s a holmiban, sőt zálogházak tulajdonosai is gyakran adnak alkalmat tudva gyanus tárgyak értékesítésére.

Ha fáj a feje ne tétovázzék, hanem használjon azonnal **Beretvás-pastillát**

mely 10 perc alatt a legmakacsabb migraint és fejfájást elmulasztja. — Ára K 1.20. — Kapható minden gyógytárban. Készíti Beretvás Tamás gyógyszerész Kispesten. Orvosok által ajánlja. Három doboznál ingy. postai szállítással.

Útcai kép Szarajevóból.

Mostar.

Képek az annektált tartományokból.

Előbbiek szinte minutiosusan igyekeznek az arany, ezüst tárgyakat összetörni, beolvasztani, drágaköveket átalakítani, más foglalatba tenni, szóval a felösmerhetést akadályozni, utóbbiak rendszerint azzal mentik magukat, hogy becslés szerinti árt fizettek, zálogházuk mindenki részére nyitva van s hogy — ez a legfőbb érvük — gyanus körülményt nem észleltek.

De daczára annak, hogy az orgazdák minden faja a látszat megóvásáért különböző irányú foglalkozást üggy kirívó jelenségnél fogva, gyanuba keveredik. És ezen kirívó jelenség a környezet, melyben működik és a gyanus társaság, a melylyel érintkezik.

Tisztességes ember ugyanis nem keresi benne az orgazdát, az csak tisztességes üzletet köt, míg azok, a kik neki kezére játszanak a jogtalan haszon szerzésében, rendszerint nem jó hirben vannak s az orgazda látszólagos jó hírnevére is árnyat vetnek.

A mint pl. a kocsmában módján felül költsékező ember, vagy a dologtalan, de mindig ittas ember gyanut kelthet a csendőrben, ép úgy gyanut kelt egy-egy jóhírű gazda is, ha a csendőr azt tapasztalja, hogy ahhoz gyanus egyének bizalmasan ki- s bejönnek, azzal komáznak, vagy ha egy kocsmába, pálinkamérésbe csakis züllött alakok térnek be s az üzlet gyenge üzletmenete mellett a pálinkamérő kocsmáros feltűnően gazdagodik; ha az ószeres éjjel-nappal kész üzleteket kötni, ha a marhakupez nem válogatja meg a marhabajtókat, azok között rovottmultuakat alkalmaz, ha az ékszerésznél, zálogosnál gyanus, rovottmultu alakok, vagy azok hozzátartozói fordulnak meg; ha ezek cselédsége megbízhatlan, esetleg gyanus, vagy rovottmultu is stb. Ezen a csendőr legelső sorban a figyelmes megfigyelő szerepére van utalva, ha ezeket ártalmatlanná akarja tenni s ha valójában igazán el akarja érni a czélt, a czéltábla nem a tettes, hanem az orgazda kell hogy legyen, melyet ha eltalált, valódi sikerrel számolhat be úgy a bíróságnak, mint előljáróinak.

Az orgazda azonban egy mozgó czélalak, melyet hogy eltalálhasson a nyomozó, igen jó — mondjuk kapásból-lövőnek kell lennie, — de azért nem eltalálhatlan, lévén ő is csak ember.

Már maga az, hogy folyton megfigyelés alatt tartjuk mint gyanusát s hogy habár nem is nagyobb dolgokért, de pl. a polgári bünt. tvkv. X. fejezetében foglalt kihágásaként, melyek lépten-nyomon rábizonyíthatók. Zaklatjuk, feljelentgetjük, máris féleredménnyel ér fel, mert óvatosabbá lesz, esetleg a gyanus üzletekkel, habár csak egy időre is, felhagy s felfüggesztetvén a jogtalan uton szerzett tárgyak értékesítésének lehetősége, kevesbednek a vagyon elleni bűncselekmények is.

A gyakorlati élet azt mutatja, hogy egy-egy orgazda ártalmatlanná tételével szinte egy csapással szűnnek meg a lopások egyes községekben, gyanus egyének

elpárolognak onnan, vagy a munkátlan, dőzsölő naplopók száma csökken.

Az idézett bünt. tvkv. 129., 130., 131. és 132. §-ának rendelkezései, ha a nyomozó csendőr ezekkel tisztában van, erős támaszul szolgálhatnak arra, hogy ha nem is az orgazdaságot, de a gyanus tárgyak megszerzése körül elmulasztott óvatosságot, melyet orgazdák rendszerint beösmernek, reábizonyítsák a gyanusitottra.

Ha házkutatás, vagy egyéb alkalommal az ily egyén-nél vagyon ellen irányuló cselekményből származó tárgy találtatik, nincs reá eset, hogy az orgazdasággal gyanusított egyén beismerje azt, hogy tudva a tárgy lopott voltát, azt mégis megvette, hanem minden kibuvót felhasznál arra, hogy az ellenkezőt bebizonyítsa; de ha igazoltatik az, hogy az eladót, mint gyanus egyént ösmerte, már elég ahhoz, hogy legalább kibágásért elmarasztalják, mert a megszerzés körüli óvatosság elmulasztása bizonyítottan tekintetik.

Vagy például a gyanus kocsmárosok kocsmáinak s a benne lévő gyülevész népnek folytonos ellenőrzése, meglepő házkutatás, minden gyanus egyének igazolására vonása által megakad az üzlet s a kocsmáros vagy megszökik, vagy bűnös üzelveivel felhagy.

Az orgazdaságban gyanus marbakereskedők, kupezek leginkább sértetű oldala a járlatok, bajcsárok ellenőrzése és az állatjaik számbavétele s egy-egy járlat nélküli, vagy hiányos járlattal talált állat elkobzása, az állategészségügyi törvények és rendeletek átbágásáért való feljelentése felette hatékony eszköz bűnös manipulációik akadályozására.

Csupán törvényes okot és módot kell tehát kieszelnünk, hogy manipulációjukat megakadályozhassuk s ha már az orgazdaságot — a mi igen nehezen bizonyítható — reájuk nem bizonyíthatjuk, legalább az ugyanúgy megbélyegző tulajdon elleni kibágást igyekezzünk reájuk bizonyítani.

A jó nyomozó közegnek saszemmel kell följismerni minden gyanus jelenséget s nem szabad addig nyugodnia, míg nem e jelenség nyitját felfedezi. Különösen fontos, hogy a csendőr az orgazda jelentőségét lássa be és ahhoz képest mérlegelje és használja fel mindazon módozatokat és eszközöket, melyekkel azt ártalmatlanná tenni tudja. Ha nincs kilátás rá, hogy egy döntő csapással megsemmisítse, használja fel ellene a guerilla harcmodort s apránként adja meg neki a kegyelem-dőfést s lassankint tegye annak belyzetét lehetetlenné; mert miként a hadjáratban a vezér elfogása, vagy harczképtelenné tétele, a sereg bomlását idézi elő, úgy az orgazda fogságba jutása vagy eleste a vezénylete alatt álló bűnös csoport széttűlésére vezet, melynek roncsait összeszedni és ártalmatlanná tenni már nem nagy feladat.

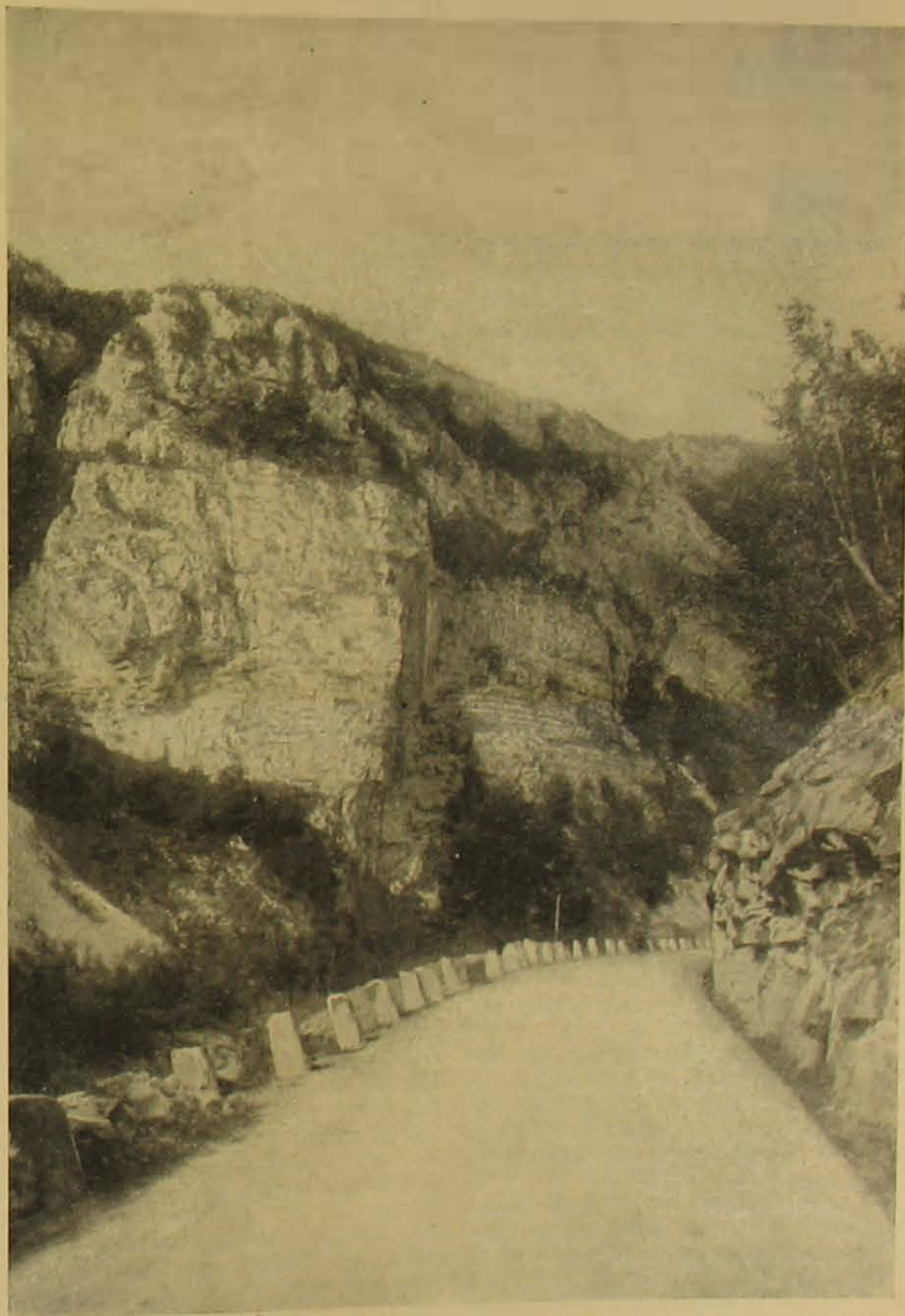
Ha maguk a nyomozást vezetőik nem elégszenek meg

A legjobb órák,

legszilárdabb ékszerek, egyszerűtől a legdrágábig, úgy készpénz, mint részletfizetésre 10 évi jótállás mellett kaphatók

BRAUSWETTER JANOS

műrészén Szegeden.
javítások 5 évi jótállás mellett.
Arjékzék ingyen!

Országút a Vorbász folyó völgyében.

Képek az annektált tartományokból.

csupán a tettes kézrekerítésével, hanem igyekeznek akár a tétessel egy személyben, akár a második vagy harmadik személyben az orgazdát is felkutatni s ha a szolgálat ellenőrzi, a járás és szakaszparancsnokok mindannyiszor, mikor erre ok van, felteszik a kérdést, hogy hol az orgazda s ezzel mintegy emlékébe vesik alárendelteiknek, hogy az orgazda elnevezése egy igen jelentős fogalom s mi szolgálatunkban s ezáltal azok figyelmét e komoly ellenfélre folyton irányítják, nincs kétség aziránt, hogy a mi ez irányban még hátrányos adatokat mutató statisztikánk a jövőben több sikerrel számol be s a közbiztonsági állapotok jóval javulnak. Vagyon elleni büncselekményeknél tehát mindig ez a kérdés csengjen a fülünkbe: „hol az orgazda”? Igyekezzünk akként nyomozni, hogy azt az igazságszolgáltatás embereinek a közbíróknak de facto bűnjelekkel együtt lehetőleg mindenkor bemutassuk. Ez azután olyan siker lesz, melyre méltán büszkék lehetünk.

Harcz a bun ellen.

Irta: Tábori Kornél.

I. A gonosztevők nyilvántartása.

Az országos bűnügyi nyilvántartás nagyfontosságú reformja, amely január elsején valósult meg, ad aktualitást ennek a cikkelynek. A fővárosi bűnügyi nyilvántartást és muzeumot ismerteljük mindenekelőtt lehető rövidséggel.

Nagy Jánost — a név mellékes — elfogták. Itajta-kapta egy rendőr, amikor a Baross-utcza egyik bérházában betörést követett el. A rendőrtisztviselő előtt makacsul tagad.

— Kérem szépen, — mondja ájtatos szemforgatással — nem tettem én semmi rosszat. Csakhogy ellenségem a „biztos ur”, mert hogy azt hiszi: én kólintottam föbe a múltkor ézczaka.

A hazudozás nem használ. Kétségtelenül rája bizonyítják a gazságot.

— Hát jól van, no — nyugszik végre meg Nagy János, — most má vigyenek a zöd kocsiába.

— Hohó! — szól a rendőrtiszt, — nem addig van az! Csinalt maga tán egyebet is.

Kutatják, hogy mit vétett még. Mert nagyon jelentős dolog a közbiztonságra nézve, hogy a gazticzkót miért és mennyi időre teszik ártalmatlanná. Ha csak azt az egy betörést tudják róla, kap érte néhány havi börtönt, — amennyit például az a szegény napszámos asszony, aki éhségében egy darabka kenyert lopott.

Nagy János esetleg rovott multu ember, javíthatatlan bűnös, aki úgyszólván üzletszerűen foglalkozik a büntetéssel. Ő maga persze elhallgatja, hogy a multjában bőven van az a bizonyos folt, amelyik piszkít. Talán már tíz évig is ült egy-két börtönben. Lehet, hogy husz betörést is végrehajtott, amíg elcsípték. De hiába, a rendőrség nem tudja rásütni, hisz még az igazi nevét se tudja.

Két napon belül kénytelenek átkisérni őt az ügyészséghez. Az egyetlen betörésért elítélik s Nagy János a markába nevet. Hogy is ne! Hat hónapot ül, pedig ha a multját jól ismernék, hat évig kéne valahol llaván csücsülnie.

Igy volt ez számtalan esetben még néhány esztendő.

vel ezelőtt is. Ma már ritkábban nevetnek zmarkukba a Nagy Jánosok. Pedig ma sokkal inkább meg van nevezítve a rendőrség munkája, mert a mostani bűnvádi perrendtartás értelmében legfőlegb husz-harmincz órai ideje marad a nyomozásra. A lotartóztatottakat be kell szállítani az ügyészség fogházába. Ez a gyorsított eljárás kerékkötője a rendőrségnek és gyakran más hatóságoknak is, főképp vidéken. De viszont szerencsére kifejlődtek a vizsgálatnak egyéb módjai, eszközei, amelyekkel biztosítani tudja a sikert.

Öt a bűnügyi nyilvántartás!

Ez a fontos osztály sok-sok évi sürgetés után végre megfelelő helyet kapott, amikor a főkapitányság épületét átalakították és kibővítették. Most egy hatalmas terem és négy szoba a színhelye annak a nagy munkának, amelylyel a gonosztevők személyazonosságát megállapítják, személyének, multjának adatait nyilvántartják s így a nyomozást meg a birói eljárást roppant módon támogatják.

A nyilvántartás több elkülönített, de azért egymással összefüggő részből áll. A főkapitány legutóbbi évi jelentése szerint kilencz része van. 1. Rovott multuak. 2. Körözöttek. 3. Föltételesen szabadlábon lévő fegyenczek. 4. Fényképek. 5. Ismertető jelek. 6. Tárgyak. 7. Bertillon féle méretek. 8. Ujjnyomatok nyilvántartása. 9. A fényképező műterem.

A nagyterem három falát elfoglaló szekrényeknek száznolcva van lióka van. Ezekbe kerülnek mindazok az adatok, amiket egyes emberek multjáról a nyomozások, ítéletek alapján összeszedtek. Minden jómadárnak meg van a maga törzslapja. Több mint százezer ember van ott nyilvántartva. Mennyi bűn és hámat, szenny és könny!

Ezekhez a rovott multuakhoz hasonlóan, szintén törzslap-rendszerben tartják nyilván azokat, akiket a különböző hatóságok köröznek. Itt körülbelül negyvenöt-ezer törzslap van.

A nagyteremben látható a fénykép nyilvántartás is: majdnem kilenczevenezer fotografia. Ujabban kettős képeket csinálnak, amelyek a hűnösöket „en profil” és „en face” („szemközt” és „oldalvást”) ábrázolják egyazon képen. Érdekes még ott a különös ismertető jelek osztálya. Vagy kétezer adat van már benne, bár rövid ideje létesült. Nagyon jó szolgálatot tett a hamis nevet használók leleplezésénél.

Modern dolog a „Bertillonage” és még ujabb a „daktiloszkopia”, amelyek a nagyterem mellett lévő két kisebb szobában kaptak helyet. Ez a kettő a Nagy Jánosok legnagyobb veszedelme. Azoké a gazembereké, akiket már semmiféle büntetés sem javít meg. Mihelyt szabadon vannak, megint ujra kezdik a gonoszkodást. Ha dutyiba kerülnek, letagadják a csillagot is az égről, a multjukat hogyan titkolnák hát óvatosan.

Nem csuda, hogy kapva kaptak egész Európán a párisi Bertillon Alfréd találmányán, amely hivatalva volt a sok hiány, vizsátság megszüntetésére. Bertillon bizonyos embertani méretekkel, az emberi test részeinek pontos megmérésével, illetőleg az így szerzett adatok főlhasználásával állapítja meg a személyazonosságot.

De ennél még sokkal tökéletesebb, ma már szinte csalhatatlan a daktiloszkopia, az ujjnyomat-mácolás rendszere.

Angolország gyarmatain nagyon régóta használathan van és Henry londoni rendőrfőnök tökéletesítette. A daktiloszkopia ugyanazt akarja, mint a bertillonage, csak hogy nem mérésrel, hanem a hűnösök festékben megfogatott tíz ujjhegyének lezomataival éri el.

A mi rendőrségünk volt a londoni után az első, amely az ujjnyomat-rendszert tanulmány tárgyává tette és alkalmazta. H. Arányi Tamas dr. rendőrtanácsos és Gábor Béla dr. rendőrfogalmazó kitűnő könyvet is irtak róla. Kimutatták, hogy az új rendszernek nemcsak a csendőrségi, rendőrségi s egyéb hatóságoknál van nagy jövője, hanem más társadalmi intézmények és magánosok körében is. Indiában egyébként évszázadok óta használják már, főképen azért, mivel olcsóbb, könnyebben kezelhető és biztosabb ismertetőjel alig képzelhető.

Az életbiztosító intézetek például védtelenek az olyan esettel szemben, amelynél a betegség miatt biztosításra el nem fogadható ember helyét annak a neve alatt más, egészséges ember jelentkezik a vizsgálatra. A hatóságok orvosi bizonyítvány alapján számtalanszor segítségét adnak, mulasztást igazolnak, stb. pedig az orvos a bizonyítványt egy arra alkalmas, főbérlet emberről állította ki, aki az érdekelt nevén jelentkezett. Tudjuk, hogy a néposobb egyetemeken is mennyi visszaélést követnek el ily módon az indexekkel.

Egy kis megfigyeléssel a társadalomban mindenfelé találunk eseteket, amelyek azt bizonyítják, hogy nagy szükség van a személyazonosság kétségtelen megállapítására. És erre nincs jobb mód az ujjnyomat-rendszer-nél. Százezer, sőt millió ember között se akad két olyan, akinek az ujjai, azaz a tíz-tíz ujjukról készített lenyomatok egyformák volnának.

A főlémerés, a lenyomat-megvizsgálás rendszere pedig annyira szabályos, olyan könnyű, hogy minden értelmes ember hamar beletanulhat, félóra alatt tisztán jöhet vele...

Különös említést érdemel továbbá a budapesti hűnügyi nyilvántartásban a fényképező helyiség. Nagyságát és berendezését illetőleg versenyezhet a legjobb külföldi műtermekkel. Van benne több kitűnő gép, beállító-tükör, forgatható aszék, két darab, 16.000 gyertyafényű villamos gép, helyszíni főlvételekre való kombinált készülék stb. (Polyt. köv.)

KÉPEINKHEZ.

Bosznia és Hercegovina.

Ez a két kis tartomány, mely az 1878. évi berlini szerződés 25-ik cikke értelmében, még ugyanazon évben osztrák-magyar fennhatóság alá került a közelmúltban pedig az Osztrák-Magyar birodalom tartományai közé is bekelezetett: tőlünk délre, egyrésztől Szerbia, másrésztől Albánia, Montenegró, Dalmácia és Horvát-Szlavonország által határolva, a Balkán-félszigeten fekszik. Eme két tartomány közül, habár lakossága között nagyon sok is a mohamedán, mégsem idegen hozzánk egyik se, mert Bosznia már 1120 től kezdődőleg 1204 ig a magyar királyok fennhatósága alá tartozott s éppen úgy, mint jelenleg Horvát-Szlavonországot, egy, a magyar király által kinevezett bán kormányozta. Majd 1326-ban Hercegovina is Boszniához s ezzel együtt a magyar királysághoz csatoltatott. Hol hosszabb, hol rövidebb ideig függetlenítették ugyan magukat a magyar királyi fennhatóság alól, de 1688-ban Badeni Lajos habsburg uralkodó újból megszállta a Balkán s részeit, 1697-ben pedig Eugén herceg újból egész Szerajevóig batolt be Boszniába. Mindez a sok pénz- és véráldozat azonban hiába volt, mert az 1791-iki sávovai béke értelmében teljesen Törökország tartotta meg mind a két tartományt egész az 1878. évi okkupációig.

A két tartomány területe körülbelül 63.000 négyzet kilométert tesz ki s másfél milliónyi lakosságának keresztény része általában állattenyésztéssel s ezenfelül eléggé kiterjedt kereskedelemmel, a mohamedán rész pedig csak kereskedelemmel foglalkozik.

Bosznia fővárosa: Szerajevó; igen gazdag kereskedőváros. Lakosainak száma 40-45.000-re tehető. Szerajevóvá pedig a 20-22.000 lakossal bíró Mostar. Mind a kettő igen élénk forgalmú város. Lapunk jelen számában közölt képekben ez utóbbit és a Szerajevóban létkető élénk kereskedelem egyes mozzanatait mutatjuk be olvasóinknak.

HIREK.

Egy bíró kitüntetése. Ő császári és apostoli királyi Felsége 1909 január 27-én Bécsben kelt legfelsőbb elhatározásával K. Nagy Sándor pestvidéki törvényszéki bírónak, az ítélőtáblabírói címet és jelleget adományozni méltóztatott. A kitüntetés K. Nagy Sándorban az igazságügy jelen férfián kívül, intézményünk egyik lelkes harátját is érte s ezért a kitüntetésről mi is tudomást véve, ahhoz K. Nagy Sándor ítélőtáblabírónak, a kit lapunkban megjelent számú közleménye alapján mindnyájan ismerünk, őszinte örömmel gratulálunk.

A csendőrségi szervezeti utasítás átdolgozása. A m. kir. honvédelmi miniszter ur, a változott viszonyok következtében, a csendőrségi szervezeti utasítás átdolgozását rendelte el, s az átdolgozás foganatosítására folyó évi január hó 23-án kelt 696 eln. számú rendeletével egy bizottságot rendelt ki, a mely bizottság postapici Kostka Pál ezredes, a m. kir. V. számú csendőrkörület parancsnokának elnöklété alatt, nemes Várady Ede alezredes, m. kir. VII. számú csendőrkörületi parancsnok, Virágh László és Ambrózy Gyula III. számú csendőrkörületbeli századosok, Simon Balázs I. Soltész Imre V. és Gaál Jenő IV. számú csendőrkörületbeli főhadnagyk részvételével, működését Budapestén folyó évi február hó 10-én fogja megkezdeni.

Támadó cigányok. Horváth István ez. őrsvezető és Simon József II. csendőrhöl állott járőrnek január 20-án a somogy megyei Böhönye községben Vörös János terebezdpuasztai lakos azt panaszolta, hogy a felsőségsdi kóborcigányok az ő, valamint több társa kárára 120 korona értékű burgonyát és szénát elloptak és azzal a seregdi erdő felé menekültek. Járőr a panaszos kocsijára ülve, a cigányok üldözésére indult s azokat a seregdi erdőszélen sátorozva fel is találta. A cigányok a járőrt észrevéve a lopott szénát a több helyen égő tüzre dobálták, hogy az így keletkező füst által a járőrt egy időre maguktól távolírtva, a lopott burgonyát elrejtéssék. A járőr azonban a sátrakhoz ment és ott felhívta a cigányokat, hogy sátrukból jöjjenek elő, kijelentvén egyben elfogásukat is. A felhívásnak a banda feje, Kiss Péter cigány, valamint a lopott burgonyával egy patakmeder felé igyekvő Kalányos Róza nevű cigányasszony ollenészagulték s mindketten a járőr szuronyát is megragadták. A járőr az ollenészagúlok ollen szuronyt használt és Kiss Pétert jobb felkaron, Kalányos Rózát pedig bal omlője alatt megszurva, könnyen megsebesítette és a tíz férfi és 11 asszonyból álló karavánt elfogta, a lopott tárgyak nagy részét pedig elkerítette.

Szerkesztői üzenetek.

A szerkesztőség névtelen levelekre nem válaszol, kéziratot vissza nem ad, levélben pedig csak igen kivételes esetekben válaszol, ha a válasz, kényességénél fogva, nyilvánosan meg nem adható. Kérjük emelől fogva olvasóinkat, hogy leveleikkel helyeget ne küldjenek. Szolgálatlalt kapcsolatos kérdésekre csak az esetben válaszolunk, ha a kérdés általános és fontosabb jelentőségű szolgálati ügyet érint, akkor is a felvetett és a tárgy lényegének megfelelően szövegezett kérdés előrehozatásával, hogy az adott válasz mindenki által megérthető legyen s így a felesleges kérdőzökördéseknek eleje véteknék. Épp ily módon adjuk meg az általános műveltséget előmozdító válaszokat is.

N. P. Örvözető. A közgazdálkodás kérdése című czikke nem közölhető.

R. J. esendőr. Féltorony. «Figyelő állás az ablaknál» című czikke nem közölhető.

P. M. cz. örv. Fel van véve, de előléptetése — mivel az altiszt helyek kerületénél mind be vannak töltve, a közel jövőben — sajnos — nem várható. 2. Alacsonyabb fokú hivatalnoki állásra (írodaségéditiszt) képesíti, a melyet azonban a sok pályázó miatt — csak igényjogosultsági igazolvány alapján nyerhet el.

Fülső hasznó. Lapunk f. évi 3. számában (26-ik oldal) megjelent cikk részletesen foglalkozik a kérdéssel.

Darabont testőrség. Rendelkezésük az, hogy 5 főségeik legmagasabb a emélyeinek és a legfelsőbb uralkodóház tagjainak biztonsága felett őrködjenek, hogy ünnepélyes alkalmakkor ezen legmagasabb személyek környezetét képezzék, valamint hogy a legmagasabb udvar fényét emeljék. A magyar darabont testőrök csak akkor teljesítenek szolgálatot, ha az udvar Budapesten tartózkodik, máskor napirendeszerű foglalkozás van. A darabont testőrség legénysége a hadsereg, haditengerészet és a honvédség őrmestereiből és hasonrangú tisztoszeiből egészítetik ki. Kellékek magyar honosság, magyarul tökéletesen, nómotul a szolgálati igényeknek megfelelően tudjanak, kitűnő minősítés, egészséges, erős testalkat mellett legalább 176 centiméter magaa és 35 évvel fiatalabb, nőtlen vagy gyermektelen özvegyek legyenek. Három évre kötelezik magukat. Illetékek: Napi zsold a darabont őrmesterhelyettes részére 1 k. 80 fill., a darabont testőr részére 1 k. 30 f., a tisztai szolgáló és a testőr kiszolgáló legény részére 32 fillér; ezenkívül az altisztek részére havi 35 korona szolgálati jutalomdíj. — Felülvezélgat, óp úgy mint a közös hadseregénel csak 18 évi szolgálaton alól van, mert 18 éven felül a rokantság kimutatása az 1875. évi LI. tcz. 74. §-a értelmében nem szükségeltetik. Ellátás ugyansz, mint a hadsereg altisztejeinél, csakhogy a testőrök még ezenfelül némi udvari pótdíjban is részesülnek.

L. F. esendőr. Mit ért ön «hivó» vallás alatt? Irja meg, akkor kap felvilágosítást!

Bunkó. Mert az III. szb. 42. §-a ily értelmű intézkedéseket nem tartalmaz.

T. T. Mert nincs «rendszeresített» hely; valószínűleg csak márcziusban.

J. M. Járőr által nem, de a közigazgatási hatóság által, a melynek intézkedése táviratilag, távbeszélő vagy küldöncz útján kérendő ki — kényszeríthető. — Felmerülő költségek a szárny által számoltatnak ol, de a belügyi tárczának az illető fél által megtérítetnek.

Havas esendőr. 1. Olvassa el az (i. g. k. ut. 9. §. 2. pt. utolsó bekezdését. 2. Az illető állam konzulátusához forduljon.

S. J. Nem kell kérvényeznie, megtörténto után bejelenti felette» hatóságának. Olvassa el lapunk mult évi 39. számában a «csendőrségi özvegyek és árvák ellátása»-ra vonatkozólag megjelent értekezést.

Vitalkozó. Véleményünk szerini Önök igaza van; ajánljuk, kérje ki ez ügyben szárnyparancsnokságra döntőhat.

S. J. cz. örv. A védlőrvényutasítás I. R. 55. p. 4. pt. a) és b) alpontja és a 10. pt. értelmében deesse a hadkötelozottság alól fel noui montható.

F. H. L. A kört ezimet itt nem részletezhető okokból — nem közölhetjük.

D. J. A nyugdíjbóllo egyesület ezolja lapunk hasábjain már tárgyalatott. Előmunkálatok folynak; felvilágosítás még nem időszero.

Vitalkozók. Vadászhatik.

H. J. Kétség. Lapunk f. évi 3. számában «H. Rétságy» jelige alatt már válaszoltunk.

T. A. Ha az idézett parancs úgy szól, akkor a boosztás napja a mérvaló. Pótdíj a véglegosítée napjától számított két év mulva lesz folyósítva.

Nem értem. Kérdés: Hogy értolmozondó a bitutetű novella következő kitétele: «A lopott dolog értékének az voendő, a mely értéke az ellopott tárgynak a lopás, tehát nem a megszerzésén elojón volt. Példával felelünk: Egy kabát beszerzési ára új korában 50 kor. volt. Tulajdonosítóllo egy évi használat után 30 kor. ollojja. Akkor a kabát értéke — mondjuk — már csak 20 kor. volt. Tehát a lopott kabát értéke csak 30 koronának voendő. (On összezavarja a «lopás» és «megszerzés» fogalmát. A «megszerzés» alatt itt egy ingó dolog «megvétele», kell érteni.

Cs. J. Szolgálati ügy; felvilágosítást nem adunk.

On nem értem. Mind a két eset büntetett képez; bíróságnak jelentendő.

K. Sándor cz. örv. Kolozevár. 1. Semmit. 2. Büntetű. törvénykönyvünk — a felvetett kérdést illetőleg — konkrét intőzködeéseket nem tartalmaz az így e miatt az illető ellon — véle-ményünk szerint — eljárás nem is indítható. Mezőrendőri kihágás miatt annúgy is felelősségre lesz vonva, akár felmutat a mezőőr zálogtárgyat, akár nem. A zálogul olvott ruha ugyania — bünjel hiányában — csak annak bizonyítására szolgál, hogy fel-jelentott egyén tényleg olkövetett mezőrendőri kihágást. 3. Lelki-ismoretsfordulás. — 4. Olvassa ol a htk. 80. §-át.

A. esendőr Mocsokon. Csak magánjogi kúrtérítősről lehet szó.

B. J. Pár. 1. Régebb szerkezetű fogyasztóknól osavarás, újabb rendszerűeknél azonban már szőtnyítás alkalmával. 2-3. Szol-gálati ügy.

K. János cz. örv. Notán olbeszandó kérelme törvényos alap hiányában nem lesz teljesíthető.

Aldunál. Éretlen kérdéseket válaszra nem móltatunk.

F. B. Mindenekelőtt annyit, hogy ha olőljárait megkérdezte volna, akkor nem kellett volna hozzánk fordulnia. 1. Kérheti, mert ez törvényben gyökerozű jog. — 2. On nem tudja ki engedélyoz próbaszolgálat teljesítée ezőlőjából hat havi szabadságot? Sajnálatra méltó! (Szervezeti utasítás 31. §. 8. pont). 3-4. Előbb kérje szolg. uton próbaszolgálatra való felvételőt, akkor megkapja a szabadságot. Mennyi idő alatt jön meg az engedély? A viszonyoktól függ.

Cz. P. rendőr. 1. Szolgálati ügy. 2. Csak közvetlen és meg-szakítás nélküli átlopée osotón folyósítható a pótdíj. Bélyegűt bevételeztetik.

Érdeklődő. A mint illetékes helyen meggyőződöttünk, kérelme már legközelebb teljesedik.

B. cz. örv. Alsópodszágy. «Az Ált. l. m. Tárna» azért lett az őradőknek kiadva, hogy abból a legénység olvasson és tanuljon. Nézze meg ezen mű I. kötetének 12. lap oldalán levű 10. alatt a «Tárna» határozű raga»-ra vonatkozólag közölteket. Ha «há-zal» két z-vel lesz írva, akkor «Dániellol» is csak írt módon helyes.

M. A. Kérdőos jutalom nem a tábort esendőrök, hanem a legfelsőbb hadiszállás biztosítására összpontosított legénység részére lett kiutalva és szűt is osztva.

A mindennapt kenyerűl fontosabb a háztaszonynak a jó kávé. — Jó, izletes, zamatos, erős és szindus kávéot csakis a

«Valódi PATRIA pótkávéval» lehet főzni. A «Valódi PATRIA pótkávé» a leg-

előnye, hogy igen kiadűs, nem savanyodik meg, így a főzet igen ódus, tehát megtakarítás érhető el a oszoknál. Bevásárlásánál csakis az

igaz osinmagyar «Valódi PATRIA Pótkávé» kérje, mely minden helyen kapható és több olűs díjjal lett kúntatva.

HIVATALOS RÉSZ.

SZEMÉLYI ÜGYEK.

Okirattal megdicsértettek:

A m. kir. honvédelmi miniszter úr által:

Szilár József járásörmester és

Rozmann István ez. őrmester, mindkettő a VI. számú esendőrkerület állományában, a muraeszombati szolgabírói járás területén elbarapódzott gyujtogatásoknak fárdságát nem ismerő buzgósággal és kitartással történt kiderítéseért.

A m. kir. VI. sz. esendőrkerületi parancsnokság által:

Váradai Ferencz járásörmester, az 1908. év folyamán a közbiztonsági szolgálat terén elért eredményekért, különösen pedig egy rablógyilkosság tettesének kiderítése és egy pénzhamisító leleplezéseért.

Előléptettek:

Az öt évi tényleges esendőrségi szolgálat betöltése után:

a m. kir. III. számú esendőrkerület állományában:
1909. évi január hó 20-ával:

Csudó Pál, Petri Antal és Manjtu Gábor;

a m. kir. IV. sz. esendőrkerület állományában:

1909. évi január hó 16-ával:

Danka András, Kocsis Sámuel, Nagy József, Czope Gergely, Papp János és Miku Ágoston; végül

a m. kir. VIII. sz. esendőrkerület állományában:

1909. évi január hó 20-ával:

Büzi György, Polgár József, Fekete József, Sipos András, Farkas Gerzson és Inrás Miklós esendőrök, *csendőr* ez. örsvezetők.

Katonai szolgálati jel.

A legénységi II. osztályu katonai szolgálati jellel oláltattak:

a m. kir. V. számú esendőrkerület állományában:

Dolonka Ferencz címz. őrmester 1908. december hó 29-én.

A m. kir. VII. sz. esendőrkerület állományában:

Mihály Elek címz. őrmester 1908. évi december hó 1-én.

Járőrvezetői jelvénynyel elláttattak:

A m. kir. IV. sz. esendőrkerület állományában:

Juhász Lajos, Jóna István, Barna Imre, Klein Pál és *Tóth Lajos* I. esendőrök.

A m. kir. VIII. sz. esendőrkerület állományában:

Diószegi Imre, Vékzi József, Barnó György, Lakos András, Benedek József, Tapscherer György, Pálár Ferencz, Szűcs János, Pap Mihály, Simon György, Bodai Ignác, Sallai András és Szamosfalvi József esendőrök.

Lovaglási jutalomdíj.

A m. kir. II. számú esendőrkerület állományában:

Dávid József örsvezető 1 darab, és

a m. kir. III. számú esendőrkerület állományában:

Kiss Kálmán ez. örsvezető 3 db 10 koronás aranyból álló lovaglási jutalomdíjban részesítették.

Névváltoztatás.

A m. kir. VIII. sz. esendőrkerület állományában:

Kriszán Sándor esendőr és *Kriszán* próbacsendőr család névüket a m. kir. belügyminiszter urnak 1908. évi 91.377. számú engedély alapján *Kovács*-ra változtatták.

Házasságra léptek:

A m. kir. III. számú esendőrkerület állományában:

Marcso István ez. örsvezető, *Magyar Teréz*szóval, 1899 máj. 3-án, Kunmadarason.

A m. kir. IV. sz. esendőrkerület állományában:

Bakó Károly örsvezető, *Denes Ilonával*, 1908. decz. 1-én, Nagyváradon.

Czucz Mór örsvezető, *Szépí Ilona* Johánnal, 1909. jun. 10-én, Husztófalván.

A m. kir. V. számú esendőrkerület állományában:

Galgócsi András ez. őrmester, *Kisizky Margittal*, 1909. jan. 9-én, Kisterenyén.

Simánuzsáki Lukács örsvezető, özv. *Székely Pálnó*, szül. *Kles Mikuscsák* Erzsébettel, 1908. évi december 22-én, Miván.

A m. kir. VIII. sz. esendőrkerület állományában:

Rév Izván ez. örsvezető, *Áron* Herminával, 1908. decz. 26-án, Rózbányán.

Mizyer Antal esendőr, *Sulyok Ágnes*szóval, 1902. azept. 28-án, Szatmárhegyen.

PÁLYÁZATOK.

Hét irodasagódtiszt állás a m. kir. vallás- és közoktatásügyi minisztériumban. Fizetés pótlókkal 1400 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Négy középszintű osztály. Kérvények a m. kir. vallás- és közoktatásügyi minisztérium elnöki hivatalához 1909. évi márczius hó 15-ig.

Egy írnoki állás a davessori kir. járásbírószágnál. Fizetés pótlókkal 1400 korona. Lakpénz 300 korona, esetleg toronyszetheti lakás. Magyar nyelv szóban és írásban. Négy középszintű osztály. Tolokkányi vizsga. Kérvények a vasprómai kir. törvényeszk olórkóhoz 1909. évi febr. 18-ig.

Kérlek és megköszönöm az életkor letelekésével

Balla Sándor

szülőszékvezető.

Hódmezővásárhely,
Kossuth-tér 200. mt.

térés, mindennemű más idegbetegség, férfigyongos, vidáktáros gyógyítható!
Reménytelen epilepsia bajomból kigyógyultam, írja G. M. földbírtokos Szegedről, a melyben több éven át szenvedtem, eszem súlyos volt, majdnem reménytelen, de több adag használat után helyzetem javult, ma már hála a jó Istennek egy éve, hogy az utolsó roham mutatkozott.

NYAVALYA-

A m. kir. államvasutak budapest-jobbparti üzletvezetőségénél

1. egy állomásállásé, a
2. egy vonatfékezési,
3. hat váltókezelési,
4. kilenc pályafőri állás.

Valamennyi állással természetbeni egyenruházat. A 2. és 3. pont alatti állások a végleges kinevezés elnyeréséig 2 korona napibérrel juttatandóak. Természetbeni egyenr. A vonatfékezési állásnál kilométerpénz.

Feltételek: Magyar nyelv szóban és írásban. — 6 havi próbaszolgálat.

Kérvények a m. kir. államvasutak budapest-jobbparti üzletvezetőségéhez 1909. évi febr. 28-ig.

Egy irtóki állás a beregszászi m. kir. pénzügyigazgatóságánál. Fizetés pótlékkal 1400 korona. Lakpénz 420 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Négy középiskolai osztály. Kérvények a beregszászi m. kir. pénzügyigazgatósághoz 1909. évi február hó 23-ig.

Egy irtóki állás a kaposvári kir. törvényszéknél. Fizetés pótlékkal 1400 korona. Lakpénz 640 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Négy középiskolai osztály. Telekkönyvi vizsga. Kérvények a kaposvári kir. törvényszék elnökéhez 1909. évi február hó 23-ig.

Egy szolgai állás a magyar nemzeti múzeum növénylári osztályánál. Fizetés 700 korona. Lakpénz 400 korona. Ruhajuttatmány 100 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Egy-két középiskolai osztály előnyt nyújt. A vallás- és közoktatásügyi miniszterhez címzett kérvények a magyar nemzeti múzeum igazgatóságához 1909. évi febr. hó 24-ig.

Egy irtóki állás a topolyai kir. járásbírósnál. Fizetés 1400 korona. Lakpénz 300 kor. Négy középiskolai osztály. Telekkönyvi vizsga. Kérvények a szabadkai kir. törvényszék elnökéhez 1909. febr. 28-ig.

Egy irtóki állás a szabadkai királyi járásbírósnál. Fizetés pótlékkal 1400 korona. Lakpénz 560 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Négy középiskolai osztály. Kérvények a szabadkai királyi törvényszék elnökéhez 1909. évi febr. 28-ig.

Egy mechanikus laboránsi állás a budapesti m. kir. tudományegyetemen. Fizetés 1000 korona és 300 koronáig terjedhető pótlék. Lakpénz 400 korona. Ruhajuttatmány 100 korona. A kinevezés ideiglenes. Magyar nyelv szóban és írásban. Kérvények a budapesti magyar kir. tudományegyetem rectori hivatalához 1909. évi márcz hó 8-ig.

Egy irtóki állás a nagykanizsai kir. törvényszéknél. Fizetés pótlékkal 1400 korona. Lakpénz 420 korona. Magyar nyelv szó-

ban és írásban. Négy középiskolai osztály. Telekkönyvi vizsga. Kérvények a nagykanizsai kir. törvényszék elnökéhez 1909. febr. hó 16-ig.

Egy irtóki állás a győri kir. járásbírósnál. Fizetés pótlékkal 1400 korona. Lakpénz 720 kor. Magyar nyelv szóban és írásban. Négy középiskolai osztály. Telekkönyvi vizsga. Kérvények a győri királyi törvényszék elnökéhez 1909. évi február hó 15-ig.

Egy törvényhatósági útbiztosai állás Vas vármegye törvényhatóságánál. Fizetés 1400 korona. Lakpénz 300 korona. 40 koronás szertárbér, 40 korona iroda átalány és kilométerpénz. Magyar nyelv szóban és írásban. Kérvények Vas vármegye főispánjához 1909. évi febr. 12-ig.

Egy hivatalozgalmi állás a nagyváradai m. kir. fővármihatalnánál. Fizetés pótlékkal 600 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Szabályszerű lakpénz. Ruhajuttatmány 60 korona. Természetbeni ruházat. Kérvények a nagyváradai m. kir. pénzügyigazgatósághoz 1909. évi február hó 10-ig.

Egy irtóki állás a muraszombati kir. járásbírósnál. Fizetés pótlékkal 1400 korona. Lakpénz 400 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Négy középiskolai osztály. Telekkönyvi vizsga. Kérvények a szombathelyi kir. törvényszék elnökéhez 1909. évi február hó 14-ig.

Egy irodakezelési gyakornoki állás a szombathelyi m. kir. pénzügyigazgatóságánál. Fizetés pótlékkal 600 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Négy középiskolai osztály. Kérvények a szombathelyi m. kir. pénzügyigazgatósághoz 1909. évi február hó 15-ig.

Egy hivatalozgalmi állás a budapesti m. kir. állami hidak igazgatóságánál. Fizetés pótlékkal 700 korona. Lakpénz 400 korona. Ruhajuttatmány 100 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. 3 havi próbaszolgálat. Kérvények a budapesti m. kir. állami hidak igazgatóságához 1909. évi február hó 15-ig.

Két iskolaszolgalmi állás az orsz. m. kir. iparművészeti iskolánál. Fizetés 700 korona. Lakpénz 400 korona. Ruhajuttatmány 100 korona. Magyar nyelv szóban és írásban és ács- és bodnár-mesterség, vagy nyomdai munkálatok ismerete. Kérvények az orsz. m. kir. iparművészeti iskola igazgatójához 1909. évi február hó 15-ig.

Egy irtóki állás a topánfalvi kir. járásbírósnál. Fizetés pótlékkal 1400 korona. Lakpénz 320 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Négy középiskolai osztály. Telekkönyvi vizsga. Kérvények a tordai kir. törvényszék elnökéhez 1909. évi február hó 12-ig.

VÁRNAY és FIA = BUDAPEST, = VI., Liszt Ferencz-tér 9.

könyvnyomda, könyv-, papir- és írószer-kereskedés, a magyar kir.
— csendőrségi hivatalos nyomtatványok legnagyobb raktára. —

Könyvek, levélpapírok, íráskönyvek és írószerek dus választékban.

Ajánljuk a raktárunkon levő különféle képes és íllusági iratokat, diszkötésű műveket, diszlevélpapírokat dobozokban. Tüzben aranyozott jubileumi kereszték és hozzávaló szalagok kaphatók raktárunkon.

CSENDŐRSÉGI LAPOK

Szerkeszti és kiadja a M. kir. Csendőrségi Zsebkönyv szerkesztő-bizottsága.

ELŐFIZETÉSI ÁRA: Félévre — 6 korona.
Egész óvre 12 korona. Negyedévre 3 korona.

Megjelenik
minden vasárnap.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
Budapest, IV. Egyetem-utca 4. sz.

A személyi adatok beszerzéséről.

Irta: K. Nagy Sándor.

A csendőr-legénységhez szölok.

Hogya kezdjek csak bozzá, hogy félre ne értsenek?

Mert nem óhajtom ugyan irodákká tenni a csendőrlaktanyáit, de viszont nem hallgatom el azokat a megjegyzéseket, vagy — helyesebben mondva — kívánóságokat sem, a melyeket itt-ott hallok a csendőri tényvázlat tekintetében. Pedig tudom, hogy nem nehezíteni, hanem könnyíteni kell azoknak a közöseknek tevékenységét, melyek összeszedik az adatokat és a bíróság kezébe szolgáltatják a megzavart törvényes rend helyreállítására.

Miesen mindenkinok el kell ismernie, hogy a csendőrség az igazságszolgáltatásnak jobb keze, még pedig olyan erős jobb keze, a mely nélkül tehetetlen volna.

Éppen ezért ezen kiváló fontossága miatt a haladó kor az ő működési körét is szélesebb és szélesebb alapokra fekteti, csakugy mint az igazságszolgáltatását.

Ismerek már azokat a rendeleteket, melyek most január 1-én léptek életbe és többféle újításokat tartalmaznak a büntvádi eljárás terén. Tudják, hogy az Igazságügyminiszter 1908. évi augusztus 17. 20,003. I. M. sz. u. „a fiatalok terheltek büntügyének ellátása tárgyában”, az 1908. évi október 15-ik napján 24,300. I. M. sz. a. „az országos büntügyi nyilvántartás tárgyában” (melyet a belügyminiszter 1908. évi október 30-án 127,000 B. M. sz. következő rendeletével küldött szét) és 1908. évi november 20-án 27,000. I. M. sz. u. „büntügyi statisztikai adatok szolgáltatása tárgyában” rendeleteket adott ki, a melyek most már érvényben vannak, tehát január 1-étől kötelezők.

Ezek teszik kívánatossá, hogy ha a csendőri tényvázlat meg akarja könnyíteni az igazságszolgáltatás teendőit, ha közelíteni akar a nagyobb biztonság felé a ha akarja tekintélyének növekedését: a személyi adatok beszerzése körül nem kerülheti el munkájának némi szaporítását.

Csak röviden akarok ezekről megemlékezni.

A fiatalok személyi adatainak beszerzésénél eddig azó szerint csak arra kellett vigyázni, hogy az illető meghaladta-e életének 12-ik évét, mert ha nem: büntvád alá nem vonható (Btkv. 83. §.), vagy ha éppen

nagyon is törvényhez ragaszkodott a nyomozó hatóság, azt is igyekezett kipubatolni, hogy betöltötte-e a gyanúsított életének 16-ik évét, mert tudta, hogy (a Btkv. 85. §-a értelmében) nemcsak a cselekmény minősítésénél, hanem a büntetés kiszabásánál is nagy szerepet játszik ez az életév. De a többi életkor igazán alig tartozott a csendőri tényvázlatra.

Most azonban a „fiatalok terheltek” elnevezés alatt nem a 16. hanem a 18. évet még be nem töltött kiskorúakat kell érteni (20,003/1908. I. M. sz. rend. I. §-a), a kiknek büncselekményei ez idő szerint még (a jövő év első napjáig) nem egyenlők, mert csak a 16-ik évet be nem töltött kiskorúakra alkalmazható a Btkv. 85. §-a a 16. és 18. év közöttiek cselekménye pedig egyformán minősül a nagykorúak cselekményével; de a büntető eljárásban most külön bíróságnak kell itélkezni mindazok felett, a kik a 12. és 18. év között vannak és ez a kivétel, u. n. gyermekbíróság csak úgy végezheti munkáját kívánatos gyorsasággal, ha készen kapja az erre vonatkozó adatot is a csendőri tényvázlatban.

Sőt többet mondok. A 20,003/1908. I. M. sz. rend. 7. §-a kimondja: „Ha valamely bűntényben akár a bíróság, akár más hatóság, különösen rendőri hatóság, rendőri közeg elótt kétség merül fel az iránt, hogy a terhelt fiatalok-e, annak korát a büntvádi eljárás megindításánál hivatalból sürgősen beszerzendő adatokkal meg kell állapítani.”

Vagyis be kell szerezni annak születési anyakönyvi kivonatát. (Az anyakönyvi kivonatok az 1805. évi október elseje után születtekről az állami anyakönyvvezetőtől, az előbbiekről az illetékes helyi hivataltól szerezhetőek be).

Mert nem felejtették el ugy-e, hogy a BP. 85. §. második bekezdése értelmében rendőri közegek alatt értetnek a csendőrségnek altisztjai és legénysége is. Így ez a kor megállapítására vonatkozó köteleesség a csendőröket is terheli.

Ezek szerint a nyomozásnál ki kell tudni a gyanúsítottnak születési évét és napját — a mi a születéskor többnyire megtudható — és beírni a tényvázlatba, ha pedig az illetőt éppen 18 évesnek vagy o körül valónak mondanák; ennek születési anyakönyvi kivonatát is be kell szerezni . . .

Az országos büntügyi nyilvántartás tárgyában kiadott

Villamos és gőzerőre berendezett gyár távolról nem képes olcsón főm és jó hangszert szállítani, mint **REMÉNYI MIHÁLY**, a Ludovika Akadémia házi hangszerszerelője. Azért ne vásároljon semmiféle hangszert, legyen az hegedő, gordonka, czimbalom, harmonium, harmonika, fa-, rézfúvó-hangszer, hór, stb., míg **Reményi** legújabb képes árjegyzékét át nem olvasta, mely ingyen és bérmentve küldetik **Budapestről, Király-u. 58.** Külön költségvetés díjtalanul. Kivétel a világ minden részébe ingyen és kifizényben. Az összes hangszerek javítása szakszerűen és olcsón. — Minden hangszerről külön-külön árjegyzék kerendő.

(24,300/908. I. M. sz.) rendelet hatalmas adatokat szolgáltat a gyanúsított személyazonosságának megállapítására és nagy szolgálatot tesz a nyomozásnak is. Szól bűntető lapokról, ujjnyomatokról, fényképekről és figyelőlapokról.

Az ujjlenyomatok és fényképek nem képezhetik most beszéd tárgyát, a hol csak a rendőri tényvázlat személyi adatairól van szó. Beszéd tárgyát képezi csak a bűntető és figyelőlap adatainak beszerzése.

Itt mindjárt megjegyezhetné valaki, hogy hiszen a bűntetőlapot csak az elítéltekről kell kiállítani! Az igaz, de hát a bűntető-lap, figyelő-lap és az értesítő-lap tartalma majdnem ugyanazonos a alapját képezik a bűnügyi nyilvántartás helyességének. És vannak olyan esetek, a mikor nem is kerül ítéletre a gyanúsított ügye. Mert hiszen tudják, hogy figyelő-lapot olyan egyenekről kell kiállítani, a kik ellen nyomozólevél, személyleírás körözése vagy elfogató parancs van kiadva. (24,300/908. I. M. sz. rend. 20. §.) Már most hogyan lehet ezt kiállítani, ha a csendőri tényvázlat nem tartalmaz erre vonatkozólag biztos adatokat?

Hangsúlyozom, hogy ez a rendelet nem kötelezi kifejezetten a csendőröket ezen bűntető- és figyelő-lapok összes adatainak beszerzésére: de az igazságszolgáltatásnak és közvetve a bűnügyi nyilvántartó hivatalnak tesznek ez által szolgálatot.

E célból beveendő lenne a tényvázlatba mind az, a mi a rendelethez csatolt VI. mintában 1—16. sz. a. felsorolva van. Ezt az értesítő-lapot bizonyára megtalálják az őrsön.

Honnan gondolom ezt?

A 24,300/908. I. M. sz. rend. 41. és 42. §-ából.

Ugyanis a 41. §. szerint: „Az eljáró hatóságok, (csendőrség is) és közegeik bűntetőügyekben (az országos bűnügyi) nyilvántartás összes adatairól, más ügyekben azonban csak azokról az adatokról nyerhetnek értesítést, a melyeket a kijelölt célra ismerniök kell».

A 42. §. szerint: „Bűntető ügyekben az eljáró hatóság (csendőrség is) és közege a mellékelt VI. minta szerint kiállított értesítő-lap felhasználásával az előtte ismert adatok beírása mellett kér értesítést az országos bűnügyi nyilvántartásból. Távirat vagy távhírel útján értesítés csak kivételesen, igen sürgős esetben és az értesítést kérő hatóság költségen nyerhető.»

Igy hiszem, hogy ez a VI. minta szerinti értesítő-lap az őrsön ismeretes s e szerint felesleges lenne egyes tételeinek külön felsorolása.

Hallották, ugy-e, az újév óta történt bünteltörvényszéki tárgyalásokon azokat a kérdéseket, melyeket a 27,000/908. I. M. sz. rendelethez B. minta alatt csatolt *törvényszéki egyéni-lap* alapján a vádlottakhoz tesznek?

No, lássák! ezek ugyanazok a kérdések, a melyek a VI. minta szerinti értesítő-lapban foglaltatnak.

Nagyon természetes azonban, hogy a csendőrök az adatok beszerzésénél nem mebetnek tovább a 16-ik kérdésnél, hanem azután csak azt tudják ki a vádlottól, illetőleg a gyanúsítottól, hogy volt-e előzőleg büntetve: ha igen, hol, mikor s mennyire?

A csendőrök szoros összeköttetésben vannak a kir. ügyészséggel s helyesen fejezem ki magamat, ha úgy mondom, hogy ez egészen rájuk támaszkodik és támaszkodhatik is.

Nézzek csak meg a 27,000/908. I. M. sz. rendelet 11. pontját. Ez köteleességévé teszi a kir. ügyészségnek, hogy *«a törvényszéki ügylap»* a törvényszék (esküdt-bíró) elé tartozó bűntett, vétség és kihágás miatt tett minden feljelentésről kiállítandó, *«ahkor is, ha a terhelt ismeretlen»*.

Ugyan ki tudna úgy segítséget nyújtani a törvényszéki ügylap kiállítása körül, mint a mindent figyelemmel kíséző, a helyi viszonyokat látó, a kutatásokat fáradhatlan ügybuzgalommal végező és ennek módját legjobban ismerő csendőrök.

És ha a VI. minta szerinti értesítő-lap 1—16. pontjait kitöltve a tényvázlat mellé csatolnák: vajjon nem végeznének-e bálára méltó munkát?

És ha az országos bűnügyi nyilvántartásból megbízható adatokat akarnak szerezni egyes eseteknek: nem szükséges-e, hogy azt — habár közvetett úton is — megbízható adatokkal gyarapítsák?

Hiszen a 24,300/908. I. M. sz. rendelet 46. §-a ki mondja:

„Ha valamely hatóság vagy közege az országos bűnügyi nyilvántartásból nyert értesítésben oly adatokat talál, a melyeknek helytelenségéről vagy hiányosságáról hitelt érdemlő módon meggyőződést szerzett, ezt az országos bűnügyi nyilvántartó hivatalnal, a helyes adatok kíséretében közölni tartozik.»

Tehát ha másért nem, de ezért is kívánatos lenne az adatoknak a nyomozáskor beszerzése.

Hiszem, hogy ez a kis munkatöbblet a csendőrök részéről nagy nyereség lenne az igazságszolgáltatásra.

Harcz a bűn ellen.

Irta: Tóbori Kornél.

(Vége.)

II.

A gonosztevők muzeuma.

A bűnügyi osztálynak kis helyét elfoglaló, de annál érdekesebb része a gonosztevők muzeuma. A gazok ellen folyó harcban nem csakély fontossága van a bűnjel-gyűjteményeknek s általában a bűnösökre vonatkozó adatok és tárgyak kollekcziójának. A rendőrségnek ismernie kell azokat, a kik a közbiztonságot veszélyeztetik, ki kell fürkésznie a módszereiket és eszközeiket, életük és működésük titkos utjait.

A budapesti rendőrség ebben a tekintetben kiállja az összehasonlítást a legtöbb külföldi policziával. Csak a

A legjobb órák,

legszilárdabb ékszerék, egyszerűtől a legdrágábig, ugy készpénz, mint részletfizetésre 10 évi jótállás mellett kaphatók

BRAUSWETTER JÁNOS

műórásnál Szegeden.
Javítások 5 évi jótállás mellett.
Arlegyzék ingyen!

londoni és párisi büntügyi muzeum nagyobb és érdeke-
sebb a miénknél. De viszont több olyan „műkincs” van
a Zrinyi-utczui palotában, a melyet mindenütt egyaránt
irigyelhetnek tőlünk, daczára annak, hogy a székes-
fővárosi államrendőrség muzeuma még nagyon fiatal.
A bűnjel-gyűjtemény alapját ugyan már évekkel ezelőtt
megvetették, de csak három esztendeje fejlődhetett
muzeummá, a mikor külön helyiséget kapott.

Dr. Boda Dezső főkapitány szives engedelmével meg-
tekintettük a fursza muzeumot is, a melynek dr. Gábor
Béla rendőrfogalmazó a vezetője.

Tíz főosztálya van a muzeumnak. Az első az ember-
élet ellen irányuló bűncselekedeteké s magában foglalja
a reájuk vonatkozó tárgyakat, valamint a helyszínek,
tettesek és tárgyak fényképeit. A második a lopásokra,
rablásokra vonatkozó tárgyakat és fotografiákat tartal-
mazza. A harmadik a hamisítványok és csalások osz-
tálya; leginkább hamisított pénz, okirat, közhitel-
papír van benne. A szemérem elleni gaztettek tárgyait és
képeinek osztálya a negyedik. Aztán az öngyilkosságok
és balesetek csoportja következik. A hatodik osztály a
külföldön történt bűneseteké. A hetedikben kézírások,
névtelen följegyzések stb. vannak. A következőben érde-
esebb bűnesetek és nyomozások leírásai, szakértői véle-
mények, bírói ítéletek és körözések foglaltnak. A kilen-
czedik vegyes csoport, a melyben minden, a többi osz-
tályban el nem helyezhető tárgy van csoportosítva;
például tetoválás, rendőrségre vonatkozó tárgyak és
fényképek. Az utolsó főosztály a könyvtár.

A helyiség „diszhelyén”, a középső falon nagy keret-
ben egy tucsat arczkép látható. Csupa „sulyos” emberé.
Nupoleonnak a pyramisoknál mondott szavai jutottak
eszünkbe, a mikor vezetőnk legelőször a képcsoport elé
kalauzolta, a büszkeség egy nemével jelentette ki:

— Hat kivégzés s száznál több évi fegyház tekint le
ránk innen!

A fotografiák csupa országszerte híres gyilkost, sük-
kaszót s más eféle nagyszabású gonoszlevőt ábrázolnak.

A sort *Pitély János*, *Spangó Pál* és *Berecz János*
kezdik meg, a kik *Majláth* országbíró megölték és ki-
rabolták.

Tizenhétéves rablógyilkos a következő: *Szmihál*
János, a kinek egy *Stern* Lajos nevű tizenéves gyer-
mek lett az áldozata 1896 június 29-én.

Mellette *Tanaszkovics Száva* arczképe van: ez *Wolf*
Leib Hász órát ölte meg és rabolta ki népszínház-
utczai háztájan 1897 február 24-én.

A következő *Hradil* Alfonz, 1897 január 5-én *Koch*
Józsefnét ölte meg és fosztotta ki a Dob-utczá 102.
szám alatt. *Hradil* Bécsbe menekült, ott *Szlávik* Máriá-
val végzett, úgy mint a budapesti matrónával s azután
visszatért hazájába. Máramaros megyében fogták el.

Vetekedett *Hradillal Fígár* Kázmér, a ki *Grenedics*
Augusta utczai leányon követett el rablógyilkosságot
az Alsó-Erdősoron.

Ugyanezt tette meg 1885-ben *Balents* Imre a Haris-
bazarban; áldozata *Pasek* Verona volt.

Gelber Baruch három évvel ezelőtt szintén egy utczai
leányt gyilkolt meg, *Müller* Terézt, a Dob-utczában.

Épp oly szenzációzás eset szereplői voltak *Marosi*
Sándor, *Horváth* József, *Kovács* János és *Szabó* Sán-
dor, a kik 1895 november 14-én a Mester-utczában
megölték és kirabolták *Velkovic* Gitán gazdag szerb
marbakereskedőt.

● Ott van *Wagner* Ferencz kőfaragó-segéd, a ki 1907
november 21-én az Új-utczá 14. számú házában meg-

fojtotta és kifosztotta *Peill* Karolin munkásnőt. Rend-
kívül izgalmas baja után 1907 december 2-án került
közre.

A legrémesebb gyilkosság volt eddig a fővárosban az,
a melyet *Mészáros* István követett el 1894 szeptember
15-én a Kőbánya és Kiepest között levő erdőben.
Ötvenegy késszurást ejtett *Mallausch* Jánosné napszá-
mos asszonyon.

Izonyon kegyetlen ember volt *Czibula* Márton is,
álnéven *Pöllös* Máttyás, a kinek *Viléz* Máttyás tejes-
kocsis volt az áldozata 1901 október 7-én, továbbá

Kudik József tót napszámos, a ki 1901 április 5-én
egy kalapácsal ütötte le *Blass* Zsigmond pálinka-
mérőt a Városház-utczában.

A női gyilkosok két rettenetes példányáról van képe
és több tárgya a muzeumnak.

Az egyik *Kotász* Zsófia cselédlány, a ki 1900 már-
czius 27-én az Váczi-körút 35. száma alatt megfojtotta
a gazdasszonyát, *Braun* Juliát.

A másik *Petró* Gyula asztalos felesége, a ki egy évvel
később aradi-utczai lakásán *Enlei* Sándor ékszerész-
t ölte meg. Le van fotografálva az a gyermekkosci is, a
melyen a földarabolt holttestet a Sziget-utczába vitte,
hogy az elhagyott helyre rejtse.

Az uri gyilkosoknak két hírhető példánya látható:
Hegyi Károly és *Fuchs* Máttyás. Az athléta gavallérok
1897 június 3-án kicsalták a Gellérthegyre *Appel* Lajos
ékszerészt. Ott megölték és kirabolták.

Külföldön bűnbosszút magyarokról is érdekes dolgai
vannak a muzeumnak; a többi között *Czócsy* Józsefről,
a ki feleségével együtt Berlinben követett el rablógyil-
kosságot néhány év előtt.

Néhány balsiker is meg van örökítve a muzeumban.
Igy például 1898 június 24-én borzalmas kéjgyilkosság
történt a vizivárosi temetőben. Egy fiatal nőt öltek és
csönkítettak meg, a kinek még a fényképe is borzal-
mas. A tettest máig sem tudták kinyomozni.

Legrégibb tárgya a muzeumnak az a fotografia, a
mely *Savanyu* József, az utolsó betyárt ábrázolja.

A különféle bűnjelek között talán legérdekesebbek
azok a betörőszerszámok, a melyeket a kontinens leg-
ügyesebb kasszaforóitól, a *Papakosztu* féle betörőbanda
tagjaitól vettek le. Valóságos remekei a betörők művé-
szetének — mert hiszen ez is művészet a maga nemé-
ben — a külföldiek is megcsodálták a finom s erős
szerszámokat, a mikor a bécsi Polizei-Direction kölcsön-
kérte a kiállításra. Nem minden humor nélkül való az,
hogy a derék bécsiek mint a saját szerzeményüket
mulogatták fennen ezeket a betörő eszközöket. A szer-
számok szintén keretbe foglalva láthatók a falon, épp
úgy, mint a bűnszövetkezet tagjainak arczképe: *Papa-*
kosztu, igazi nevén *Hannura* K. Demeter; *Riszlics*, igazi
nevén *Simics* Glisó; továbbá *Assendákisz* Periklesz és
Stálio Máttyás. Velük egyazon keretbe foglalták *Csom-*
hor Imre, az elhunyt postatolvaj, *Supisich* József
(Csomhor hüntársa a dalmát gróf), *Takács* Zoltán dr.,
az egykori ifjusági vezér, *Korolnai* Árpád dr., a halott-
rabló orvos és *Kecskeméty* Győző, a főváros fiatal sik-
kasztyójának arczképét.

Néhány fursza bűnjel látható a padozaton. Kézi kin-
tornához hasonló (s- vagy vaslúdák, a melyeknek lát-
szólag nagyon komplikált a szerkezete. Ezzel a vidéki
jómódu parasztokat szokták becsapni. Azt mondják
nekik, hogy pénzgépjártogépek; egyik nyíláson bedob-
ják a preparált papiroost, a másikon kijön a bankó.
Mikor mutatják, hogyan készül, pereze jó pénzt tesznek

Ha fáj a feje

ne tétovázzék, hanem
használgjon azonnal

Beretvás-pastillát

mely 10 percz alatt a legmakacsabb migránt és fejfájást elmulasztja. — Árát K 1.20. — Kapható minden gyógytárban.

Készíté Beretvás Tamás gyógyszerész Kúpesten. Orvosok által ajánlja. Három hónapnál ingy. postai szállítást.

Forró Sándor járásörmester.

Holeczmann István őrsvezető.

Kitüntetett csendőraltisztek.

nek ezimentek egy pokolgépet. Ennek háttere már anarchistaörület volt. Ez kemény kartonpapírból készült postadoboz, a melyet postán küldtek be a rendőrségnek. A postadobozt lezáró dugaszt rézsodrony köti össze a dobozban elhelyezett rugóval. Ha a dugaszt kibuzzák, a rugó kilök egy hengert, melynek oldalát gyufásdobozokon alkalmazott márgapapiros burkolja. A henger végigszalad a dobozban elrakott viaszgyufák fejein, melyek meggyulnak és felrobbantják a körülöttük elhelyezett dinamitot. A robbanás darabokra szaggatja az áldozatot. Ez a merénylet sem sikerült.

A harmadik bomba csehországi emlék. 1876-ból való a Kládnóban egy gyárosnak szánták. Az elmea pokolgép így akart a kizsákmányolt munkásság érdekében közhalélni. Ez egy bádoghól való postadoboz, a mely felső lapjánál fogva nyitható. A doboz közepén hatalmas töltött pisztoly van elhelyezve, a melyet dinamitpatronok vesznek körül. Ugyancsak a pisztoly csövével szemben is patronok vannak a bádogdoboz oldalára erősítve. A pisztoly ravaszát rézsodrony köti össze a doboz felső lapjával, a melynél fogva a kis láda nyitható. Ha a ezimentett megkapja a dobozt a azt felnyitja, a rézsodrony megrántja a pisztoly ravaszát. A pisztoly eleül és felrobbantja a körülötte lévő dinamitot oly erővel, hogy romosak az pusztul el, aki a dobozt a kezében tartja, hanem az egész házat is romba dönti. Hogy sikerült-e a merénylet, arról nincsenek feljegyzéseink.

Uj sorozat következik. Az első ártatlan zsirbödönynek látszik. Ugy helyezte el valaki a 90 es években Párisban, a Rue de bons enfants rendőri őrszobáján. A bődöny felfelé volt fordítva. Ha ilyen helyzetben maradt volna, nem tett volna kárt. A veszedelem ott kezdődött, mikor fölfelé, alapjára fordították. A bődöny közepén üvegcső volt, kénsavval, utána vattával, alatta káliumklórát, köröskörül pedig melinit, a legerősebb robbanóanyag. Lefordított helyzetben a kénsav alul maradt

az üvegcsőben. A mint azonban alapjára felfordították a bődönyt, a nehézkedési súlynál fogva az átszivárgott a a vattán érintkezésbe jött a klorokáliummal: a kettő egyesülő lángot ad a megtörténik a robbanás.

A rendőrök egy ideig nézegettek a jól elzárt bődönyt, tán éppen azon tapakodtak, hogy miféle önkéntelen jó lélek ajándékozta meg őket zsirküldeménynyel, a mikor egyszerre egy hatalmasat robbant... a a következő perczben az egész őrszoba már a másvilágon fűzhetette tovább elmékedései sorát.

Még több ilyen eset is akadt. A párisi rendőrségnek egy nap ügyesen besugták, hogy a Hotel Renaissanceban nagy anarchista-seance készül. Csak meg kell őket lepni, a együtt van az egész banda. Detektívek és rendőrök rohantak is oda a mondott időre. A Hotel Renaissance termében pedig egy árva lélek sem volt, csak az ajtó felett függött vésztiljósón egy fekete, dinamittal megtöltött pléhtömeg, melyből egy hosszú szeg nyult le, begye a bomba belsőjébe irányítva. A szerencsém úgy volt az ajtó felé függesztve, hogy az ajtónyitáskor annak le kellett esni... súlyánál fogva a szegre, a szeg hegye felütődött a bomba belsőjében lévő gyutacára, a megtörtént a robbanás.

Rómes pusztítás lett, sok derék policista lelta halálát.

A magyar faj természetesen józansága talán a jövőben is meg fog menteni bennünket — a mint eddig sikerült — a bombavetés szörnyű tébolyától.

Kitüntetett csendőraltisztek.

— Képekkel. —

Lélekemelő ünnepség színhelye volt mult hó 23-án a gödöllői csendőrklubonitmény laktanyája. Ugyanle akkor díszítette fel Almásy Zsigmond százados kitüntetmény-parancsnok Forró Sándor járásörmestert a ko-

nán ezüst érdemkereszttel és Holtzmann István ez. örnagyvezetőt az ezüst érdemkereszttel, mely kitüntetésüket, három emberéletnek a tűzhalálból saját életük kockáztatásával való megmentéséért adományozta Ő Felalga a két altisztnek.

Az ünnepélyre a különítmény altisztjei teljes számban a ezenfelül több csendőőr is megjelentek a az ekként összehgyült mintegy 38 lönyi legénység előtt, Almásy Zsigmond százados gondolatokban gazdag beszédben ismertette a két altiszt önfeláldozó bátorságát és a halálos veszély közepette is megőrzött lelelkijelentését, hasonló bátor a önfeláldozó magatartására buzdítva a jelenvoltakat.

A kitüntetésnek feltűzése után Lepárt József járőrmeister a díszszókat előterjesztette a kitüntetettek előtt, mire Almásy százados, mint a jelenvolt altisztikar őszinte szerencsekívánataikat fejezték ki a két kitüntetett altisztnek.

Befejezésül díszbórdra jött össze az altisztikar, hol kedélyes társalgás és számos felköszöntő mellett a későbbi órákig együtt maradtak.

ÁLTALÁNOS ISMERETEK

A legnagyobb hideg és a legnagyobb meleg.

Közönvégyesen elterjedt gondolkozásmód szerint a legnagyobb melegség az egyenlítő alatt létezik, ott, hol a régi gondolkozás szerint — a nap sugarak az embereket feketékké süllyeszt. A tudományos észleletek azonban kimutatták, hogy ez állítás egyszben végs helytelen. Nem az egyenlítő alatt, hanem a föld oly pontjain szokott legnagyobb lenni a forróság, melyek az egyenlítőtől úgy északra, mint délre körülbelül 200 földrajzi mértföldnyi távolságra távolban vannak. E különösképpen látványos tény oka az egyenlítő alatt csaknem mindenütt található óra névénység és a szél, mely kellenesen hat a levegőre. Az egyenlítő közelében levő helyeken az örök hó határa sokkal lejjebb esik, mint oly vidékeken, melyek az egyenlítőtől 15—20 szélességi fok távolságra vannak. A nagy pusztaikon azonban, melyek mindkét szélesség 18—30° közt található, a forróság csaknyvan kiállhatatlan.

Immerusa e tekintetben a Szahara hőmérséklete. Muzak sivatagi városban (Fazzan órá) már 45° R. melegét észlelték a a puszta homokja 56° R. is volt; itt, mint az arab közmondás tartja, a föld tűz és a szél láng. Ausztráliában a hőmérsék (Fahrenheit szerint) 43°, Arábiában 42°-ig emelkedik. Irán forszkjaiban a különösen Sivatában, Afganisztán délköveti részén, oly nagy forróság van, hogy egy perzsa költő így fakadt ki: «Istenem, ha már van Sivatán, miért teremteddel a poklot». Perzsiában és Coromandel-part szintén oly forró vidék, hogy a az észak időszak alatt az úgy úgy úgy, mint az észak és a föld, mint a vas. De legheidegebb e tekintetben a Vörös-tenger környéke a annak egyes kikötő városai: Massaua (Sóban), Bariakin (Nubia) és Kasseir (Egyiptom), a tenger déli csücskén levő hőmérséklet «Sabi el Mandab» város a «Koromandab» katmja-

nával növezték a részint a sok hajótörés, részint azonban az óriási forróság miatt, mely oly nagy, hogy vízforrás hajóknak matrózokat alig lehet találni.

Az ily forró vidékeken az élelmi szerek megőrzése is nagy nehézségekbe ütközik. Mrs. Brassey úti leírásában Arábia déli részéről a következőket mondja: «Az este leült hársnyit másnap a rendkívüli forróság miatt nem lehetett használni; a vaj úgy olvad mint az olaj; a pásztyviaszról a azekrónyben is azirapazerű folyadék lesz. Nagy nehézségeket okoz az ital kérdése. Néhány helyen van ugyan forrás, de a víz hőmérséke ezekben is 16—17° R. Vonzóelmes még az a körülmény is, hogy a forró vidékeken a nappal és éjjel között igen nagy és gyorsan változó hőmérsék-különbség van. Meglátónik, hogy éjjel a karvónok tömlőiben megfagy a víz a a hideg époly kellemetlen lesz, mint pár órával előbb a forróság. A Szahara pusztán igen gyakran észlelték ily változásokat; Ausztráliában egyszer nappal 15,° R. forróság volt, míg éjjel —3,° R. a így a hőmérsék 25,° R-ot süllyedt.

Körülbőlül hasonló viszonyokat lehet konstatálni természetesen negatív irányban, a földgömb leghidegebb vidékein is.

Mindenekelőtt itt is megjegyezhetjük, hogy a legnagyobb hideg nem a föld sarkain van. A déli földgömbön, hol a sarkköz még kevésbé ismeretes, tapasztalták, hogy a sok tengervíz miatt még a legdélebbi részeken is aránylag enyhe tél uralkodik. Az északi sarkon már nagyobb a hideg, de a leghidegebb pontok mégis Szibériának a Lenától nyugatra fekvő része a a Hudson-öböl északnyugati partjai, melyeken örökös jég van. E két helyen — 40 egész — 50° R. óriási hideget is észlelték a hogy az az utazókra nézve a lehető legnagyobb kellemetlenségekkel van egybekapcsolva, magától érthető.

Dr. Finckh beszéli a nyugot-azibériai utazásában a következőket: «Jekaterinburgtól az Jalm pusztán mentünk Oroszka. Márciusa volt, de roppant hideg. Hó mellett folytonosan, azél fuvott a — 13° R.-nál már rendszer bundáinkban úgy éreztük magunkat, mintha egy ingben lennénk a azümböln. Az utazóknak kettőbe, sőt három bundát is kell használniuk, hogy meg ne fagyjanak. Az egyik juhbőrrel bélelt bunda térdig ér a szorosan be van tűzve. Főlébe jő a csuklyával ellátott dach, helől sarki rókajárműből, kívül iramezvarvaabórhól készült, mely ennél fogva könnyen hordható a egész talpig borítja az embert. A azamejed csuklyának végéig hosszú lecsüngői vannak, melyeket a nyak körül kell tekerni.

Ez természetesen még nem valódi jégcsarki hideg. Nyolc rajzol Kane híres művében a következő azavakkal: «A föld a hideg miatt 400—600 lábnyi mélységre megroped. A hol a föld nyílásában folyó víz volt, az rögtön elgőzölög, de a gőz, még mielőtt a felzárna érne, jéggé fagy. Az utazó azakálla, szemöldökén, szempillái jégcsapokkal borítottak, még az ajkak is. Ha nyelvéinket kinyújtjuk, az rögtön a jégcsapokhoz fagy a gyorsan kell a kézzel megfűteni rajta, hogy megakadályozzuk a legjobban ha minél kevesebbhez hozza az ember. Néha, midőn a szemét lehunyja, a azetpillák is összelebegnek. A azáritást gyümölcsök egész kőkeményéggé tesznek a bárdal kell azétvagdálni. A káponata úgy néz ki, mint valami csillámróttog. A vaját és zsírt kővel kell azétmorzsolni. A hín floranczi mozaikhoz

Kérjen ingyen és bérmentve

képes árjegyzéket: cs. és kir. szab. sérvkötők, higiénikus gummiárak- és a betegápoláshoz szükséges eszközökről.
KELETI J. orvosi műszergyáros
Budapest, 17., Koronaháza-utca 17.

hasonlít, hogy szétlarnak, már a kőn és bád nem elég, hanem harapógó vagy fűrészfű kell. Olajat nem lehet használni. A befűtött gyümölcs puskagolyó helyett is szolgálhatott volna.

Mint a forró éghajlatról, úgy itt is a szomjúság győzi

karcsuk-odényekben levő havat az emberi melegséggel olvasztják föl. Mily kellemes lehet ez, elgondolható.

A legnagyobb meleg és legnagyobb hideg közt levő különbség a föld felületén 100° K-nél is nagyobb. E az ember mindkettőt képes kiállni. Hát, mint Nordenskjöld

A «Bordeaux» léghajó előlől nézve, a nagy csarnokban.

A «Bordeaux» kormányozható léghajó.

A párisi léghajókiállításról.

az utazókat. Első tekintetre az örök hó és jég hazájában ez valószínűtlennek látszik. De meg kell gondolnunk, hogy a hó itt meg van fagyva, folytonosan ropog az ember lába alatt vagy egészen szilárd, mint a kőzet és fölolvastására nincs elegendő tüzelő szer. Sokszor úgy segítenek magukon az utazók, hogy a

példája mutatja, ki a nyolcvanas évek elején az északi sarkról aránylag rövid időköz alatt a legforróbb vidékre ment a az utat egész kísérletével szerencsésen tette meg, az ember a végletekkel is megküzd szerencsésen. Az emberi szervezet tökéletességét azóta nem igazolhatja jobban.

KÉPEINKHEZ.

A párisi léghajó-kiállítás.

Az emberiség harca egyre tart a levegővel. A léghajókkal és repülőgépekkel történt számos szerencsétlenség sem képes csökkenteni a vállalkozó szellemű emberek kedvét egy-egy újabb szerkezetű léghajóval vagy repülőgéppel való felszállásra. Párisban és környékén gyakran láthatni őket: Farmant, Wrightet, Delagrangét és másokat, a felszállásokkal próbálkozni; félelemmel vegyes öröm tölti el ilyenkor a látványosságra összegyűlő emberek kebleit, mikor 30—40 vagy több méternyi magasságban, mint egy óriási madár, szétterjesztett szárnyakkal suhan el felettük egy-egy repülőgép. Páris közelében Issy mellett már egy egész léghajó-negyed keletkezett, nagy gyárakkal, hol a géprészletek és motorok készülnek az utolsó szögig.

A léghajó feltalálásában a francziák voltak az elsőek és a repülőgéphez is az elsőséget akarják megtartani. A parlament csak nemrégiben szavazott meg hatszáz ezer frankot különböző buzdításokra, a francia léghajós-club pedig egész tömeg díjat tűzött ki különböző mérkőzésekre. Tavasszal lesz az első nagyobb mérkőzés a repülőgépesek között, Calais-tól Doverig, a La Manche csatornán át. A francziák most a közelmúltban is azért rendezték a léghajókiállítást, hogy ezzel is biztosítsák maguknak az elsőséget a léghajózás történetében.

Képeinkben a kiállítás egyes részleteit és a Bordeaux-nevű kormányozható léghajót mutatjuk be olvasóinknak,

A motorcsarnok.

HIREK.

Halálos végű tréfa. Az aradmegyei gyoroki őrsőn január 30-án Dupcza Dezső csendőr, egy az őrsre látogatás céljából betért erdőőr szolgálati fegyverét tréfából Tóth Lajos próbacsendőrrre emelte, miközben a fegyver véletlenül elsült és a lövedék a próbacsendőr gyomrába és karjába furódott. Tóth Lajos próbacsendőr életveszélyes sérülésével az aradi cs. és kir. csapatkórházba szállítottatott, a hol február 1-én meghalt. Dupcza csendőr ellen a fogsággal kapcsolatos bírói eljárás folyamatba tétetett.

Ellenszegülés. Rákosi Gyerkó Zeigmond őrsvezető és Ruzs Vazul csendőrből állott ajtoni őrsbeli járőr, Domicza Nikolae és Domicza Vaszilie ajtoni lakosokat egy terhükre rótt testi sértési ügyben kikérdezendő, február 1-én, a község házához akarta elövezetni. Domicza Nikolae azonban a járőr felhívásának ellenszegült és a járőrnek ugorva mindkettőjük fegyverét megragadta. A járőr mindkét tagja fegyverét az ellenszegülő kezeiből visszarántotta és az ellen egyidőben egy-egy szuronydöfést intézett, a minek következtében Domicza Nikolae a helyszínen meghalt.

Támadás. Péterfi Sándor ez. őrsvezető és Kimpián Simon csendőrből állott magyar-egregyei őrsbeli járőr, január 31-én este tíz órakor a szilágymegyei Ördögkut községben portyázva, Küre Dániel ottani lakost közrend elleni kibágáson érte, kit a járőr igazolásra szólított fel, a mit az szitkozódások között megragadott és midőn ezért és egyébként is fenyegető magatartásáért, a járőröt elfogottnak nyilvánította és megbilincselni akarta, az az őrsvezetőt hirtelen megragadva, a sikos talajon fellökte és a járőr elől elfutott, s menekülése közben egy utjába eső istállóba ugorva, ott egy hosszú nyelvű vasvillát ragadott fel és azzal az őt nyomon üldöző járőrre támadva az őrsvezető köpenyének bal ujját át-döfte, mire az őrsvezető ellene egy lövést intézett. Küre Dániel a lövedék által bason találva, halálos sérülést szenvedett és délután öt órakor meghalt.

Ellenszegülő kőborczigány. Sztojka József kőborczigány február hó 1-én, a mosonmegyei Boldogasszony községben Rákóczi János szolgálatban álló csendőrnek tetteg ellenszegült. Rákóczi csendőr az ellenszegülő cigánynyal szemben szuronyt használt és azt könnyen megsebesítette.

Csendőr-altisztek bálja. A budapesti csendőraltisztikar tánczczal egybekötött társas estét rendezett a csendőreltkező helyiségeiben. A mulatság, a melyen nagyszámu közönség jelent meg, igen szépen sikerült. Az altiszti-kart megtisztelte megjelenésével *Marsó* György alezredes, a III. számú csendőrkerület parancsnoka is, azonkívül többen vettek részt a bálón a tiszték és a hadapródok közül is. A táncz pompás kedvben egész virradatig tartott.

Az Eszperantó. Közel husz esztendője, hogy dr. Zanerhof megalkotta a nemzetközi érintkezésre állítólag leg-

alkalmasabb Eszperantó világnyelvet s mint dr. Schramm drezdai tanár egyik felolvasásában megemlítette: máris 13 millióra tehető azoknak a száma, a kik ezt a nyelvet elsajátították. Az Eszperantót 3—4 hét alatt könnyen meg lehet tanulni. Terjesztése érdekében már több kongresszust is tartottak. Ezek hatása alatt s a nyelv alkalmas volta miatt Szász Kóburg-Gothában a reál és kereskedelmi iskolákban, Belgiumban pedig a katonai iskolákban kötelezővé tették e nyelv tanulását. A magyar Eszperantó-mozgalom vezetője: ifj. Marich Ágoston mindenkinek felvilágosítást nyújt e világnyelvről a „La Verda Standardo” szerkesztőségében (Bpest IX. Üllői-út 59/a).

KÜLÖNFÉLÉK.

Az álmatlanságról. Az „Egészség” új fűzetében olvassuk: Sok ember panaszkodik, hogy nem tud elaludni. Ezen közlésünkben nem arról az álmatlanságról szólunk, a melyet betegség okoz, hanem arról, a melyet sok ember maga idéz elő. Akárhány esetben azért nem áll be álom, mert az illető későn vacsorál. Teli gyomorral a legtöbb ember nem tud elaludni. De nemcsak a sok étel, hanem a sok szeszes ital is zavarólag hat az álomra. Egyesek azt hiszik, hogy a szeszes ital előmozdítja az alvást. Ez csak egyes esetekre áll, még pedig akkor, ha az illető nem szokott hozzá túléagsan a szeszesital élvezetéhez. Ilyenkor egy pohár sör igen jó altató szer. Minden orvos praxisában előfordul az az eset, hogy egynehány betege nem tudott elaludni s midőn az orvos az álmatlanság okát fűrkészte, kitűnt, hogy páciense esténként kávé vagy teát iszik. Néha úgy vagyunk a dohánynyal is. Ezért kerülendő este a kávé, vagy tea élvezete, persze az erős dohányzás is. Ugyanilyen hatást észlelhetünk néha erősebb szellemi, vagy úgynevezett szellemi szórakozás után is (pl. színházi előadás, hangverseny, sakk- vagy kártyajáték után.) Ha azt tapasztaljuk, hogyszellemi munka, vagy szórakozás a zavart alvás okozója, akkor könnyű a bajon segíteni. De erősebb testi elfáradás után is észlelhetjük annak kellemetlen hatásait az alvásra. Egy kis séta jó hatású lehet, erőltetett testgyakorlattal (hegymászás, torna stb.) az ellenkező hatást érhetjük el. Ha az itt fölemlített okok elkerülésével nem tudunk elaludni, akkor forduljunk orvoshoz tanácsért. Ez majd megmondja, kell-e idegcsillapító vagy altató gyógyszer, kell-e valamely hideg- vagy meleg vizprocedura, vagy esetleg másféle gyógyítás.

A legjobb gyermekek. Ismeretes dolog, hogy a japánok és kínaiak legnagyobb erénye a föltétlen engedelmesség, az odaadás, az aldozatkésztség és a szülei iránt való mélyeséges szeretet. Meséik, legendáik tele vannak emez erényeik példáival s „A gyermeki ragaszkodás huszonnégy példája” című gyűjtemény évezredek óta meg nem csappanó kedveltségnek örvend. E történetek egyike egy példás fiúról szól, a ki még gonosz mostohájával szemben is végtelen aldozatkészségről tett tanúságot. Nem törődve agyafurtt kegyetlenkedésével, benső szükségétől sarkalva, egyre csak azon jártatta az esztét, hogyan szerezhetne mostohájának örömet. Mivel pedig a gonosz mostoha nagyon szerette a friss halat, így mondja a legenda, a fiú télvíz idején is halászni indult. Levetette ruháját, végignyújtózott a

jégen, míg csak meleg teste lynkat nem olvasztott rajta. A halak erre oda sereglettek, megfogott egy párat a kezével és örömtől sugárzó arccsal vitte baba mostohájának. A mások fiú nyáron, a mikor a moszkító a legvérszomjasabbak, meztelenül, betakarozatlanul feküdt helyén ugyanabban a szobában, a hol szülei is aludtak s borzasztóan összezsepedestette magát abban a boldog tudatban, hogy szüleit megmentve minden vesződéstől, zavartalanná tette éjjeli nyugodalmukat. Egy vakmerő kis leánya pedig a tigrisre rontott, a mely ép rá akart ugrani apjára. Mind a két kis kacsójával megfogta állkapcsát, karját a meglepődött állat torkába dugta s ezzel darab időre harczképtelenné tette és teljesen megnyugodott, hogy bátor atyja azalatt szépen kerekelt oldott. A legbobóbb, de egyuttal legkedvesebb történet Rorasiról szól. Noha már hetven éves asszony volt, babaruhát öltött magára és négykézláb csoszogott a szoba földjén idestova, közben folytonosan értelmetlenül pötyögött, a gyermek gagyogását utánozva. Egyszer látta, a mint közel százéves szülei magas korukon siránkoztak. Hogy enyhítené fájdalmukon, minden áron arra törekedett, hogy abba a csalódásba ringassa őket, mintha fiatal párként most élnek mézeshegyüket. Az irodalomban híven tükröződnek vissza az illető nép jellemének sajátosságai. Az itt elmondott mesék, a melyek ivadékról-ivadékra szállnak, ugyancsak fényes bizonyítékaik annak, hogy a japánoknál és kínaiaknál a szülők iránt való szeretet a legelső és legszebb kötelesség.

A nátha keletkezése. Midőn szenvedő embertársainkat vöröre törült és a fájdalomtól kipirult orral látjuk, önkénytelenül megteszszük a szokásos megjegyzést: no ez is jól megbült, mert ugyancsak náthás. Tehát a náthát rendszeren a hideg, a meghülés rovására írjuk. Így hallottuk ezt mindnyájan elődeinktől, nagyapáinktól. Még a mai kor gyermeke is — a ki pedig már a legtöbb betegséget bakteriológiai alapon tanulta magyarázni — mereven ragaszkodik a bagyományos kórokfejtéshez. Talán mert oly gyakori és közönséges a nátha, azért nem méltatjuk arra, hogy a baktériumokozta betegségekkel egy sorba állítsuk. Nem is lehet ezekkel egy vonalba állítani, mert valamennyin tútesz. A milyen közönséges a betegség, olyan változatosak a bakteriumai. Csak nemrégén jelent meg P. W. Allen londoni orvos mintaserű alaposággal készült dolgozata, a mely szerint a náthánál legalább is ötféle bacillus szerepel mint fertőző tényező: 1. a bacillus influenzae; 2. a bacillus septus; 3. a Friedländer-féle bacillus; 4. a mikrococcus katarrhalis és 5. a mikrococcus paratetragenus. E bacilluak úgy is tartózkodhatnak az orrgaratüregben, hogy nem okoznak semmi bajt. De ha virulenciájuk (fertőzőképesség) nagyobbodik, a szövetek ellenállása pedig gyengül, akkor pathogén tevékenységük megindul. Ilyenkor tehát voltaképen önfertőzés áll elő. Más esetekben viszont kívülről jut be a fertőzés. Ezen mikroorganizmusok mindegyike különleges náthaalakot eredményez. Rendszeren már a külső jelekből következtetni lehet, hogy melyik mikroorganizmus volt tevékeny. Ez a művelet természetesen sokkal nehezebbé válik, ha több bakterium társulva okozza a náthát. Így pl. a krónikus orrburatot valószínűleg mindig a Friedländer-féle bacillus, a krónikus légsőburatot a mikrococcus katarrhalis, vagy a mikr. paratetragenus okozza. Ezeket tudva, nem megvetendő az az óvatosság, a melyet sokan a náthásokkal és azok holmijával szemben tanúsítanak, hogy az átragadást elkerüljék.

Brucker Győző Nándor és Társa

órás, ékszerész.

GVŐR 33. sz.

A m. kir. csendőrségnek ingyen és bérmentve küldöm 500 képpel ellátott árjegyzékemet. Kedvező feltételek. — Feltétlen tisztességes kiszolgálás. — Csendőrségi megbízható órák 5 évi jótállással.

Szerkesztői üzenetek.

A szerkesztőség névtelen levelekre nem válaszol, kéziratos vissza nem ad, levélben pedig csak igen kivételes oly esetekben válaszol, ha a válasz, kényességénél fogva, nyilvánosan meg nem adható. Kérjük emélfogva olvasóinkat, hogy leveleikkel bélyeget ne küldjenek. Szolgálati kapcsolatos kérdésekre csak az esetben válaszolunk, ha a kérdés általános és fontosabb jelentőségű szolgálati ügyet érint, akkor is a felvetett és a tárgy lényegének megfelelően összegezett kérdés előrebocsátásával, hogy az adott válasz mindenki által megérthető legyen s így a felesleges kérdezősködéseknek eleje vétessék. Épp ily módon adjuk meg az általános műveltséget előmozdító válaszokat is.

H. A. Nincs igénye.

H. M. őrmester. Putnok. Beküldött cikkében sok megzavartatást mond. de azokat már mind ismerjük és ismerik illetékes helyen is. Indokolásában azonban nem az eddigi intézkedések észszerűtlensége, hanem inkább egyes őrsök mulasztása ragadja meg az olvasó figyelmét.

Nyeiká. «Néhány szó az öngyilkosságról» cz. cikke, kényes természeténél fogva nem közölhető.

L. A. Perlasz. A cikk megfelel; mibelyt lapunk térszűke engedi, közölni fogjuk.

N. J. őrsvezető. Olvassa el lapunk múlt évi 52. számunkban «H. J.» csendőrnek adott válaszunkat. Teljesen egyre megy, hogy a korcsmáros záróra után bort vagy pálinkát szolgálat ki.

K. csendőr. Vászongyár Rózsahegy.

Tudnivaló, hogy apa. Kérdésére kimerítő választ — hely szűke miatt — nem adhatunk. Toldy Lajos könyvkereskedésében (Budapest, II. ker. Főutca) pár fillérért vagy a pécsi hadapród iskolától — díjtalanul — beszerezheti magának a vonatkozó «Tájékoztató»-t.

Felvidéki őrs. Lopást.

Z. csendőr, Ecseg. Felvétele ki van zárva. 2. A sósborszesz vízzel hígított spiritusból és kevés sóból áll. Bedörzsölésre jobb, mint a denaturált szesz. 3. Kérdése még korai.

P. J. őrmester. 1. A magyarországi állami és államilag segélyezett polgári iskoláknál magánvizagát tenni szándékozó altiszt a 75263/20. 908. sz. honv. min. körrendelet értelmében tényleg szolgálati uton tartozik ebbeli kérvényét a vallás- és közoktatásügyi miniszterhez benyújtani. Ily kérvény továbbítását a kerületi parancsnokság soha sem akadályozza meg. 2. Oly rendeletről, hogy hat elemi osztály alapján lehet vagy nem lehet a polgári iskola 3. és 4. osztályáról összevont vizagát tenni, tudomásunk nincs. Azt ajánljuk, hogy az idézett honvédelmi miniszteri körrendelet értelmében nyújtsa be kérvényét, illetékes helyen majd döntenek.

Alföldi csendőr. Ön 1908 nov. 28-án Kókáról kelt levelében azt kérdezte, vajjon igényjogosultsági igazolvány nélkül elbocsáttatnák-e a csendőrség kötelékéből, ha állami alkalmazást nyerne? Erre lapunk 1. évi 2. számában — adott jelige hiányában — «J. cs. ez. őrsz.» alatt reagadtunk a választ és a beküldött 35 filléres bélyeget is nyugtáztuk. F. évi január 18-iki levelében ön egész mást kérdez! Erre a kérdésre megtalálja lapunk múlt évi 47. számában «T. cs. ez. őrsz.» jelige alatt adott üzenetünkben a választ.

Sóos őrs. Már egyszer megirtuk, hogy a Dárbajkodez szerint a lovagias elégtételadás semmiféle előképzettséghez kötve nincs. Tárgyalásokba nem bocsátkozunk.

P. J. őrsz. Nkomlós. A segédjegyzőnek nincs igaza.

Határszéll csendőr. Még nem lehet biztosat tudni.

K. őrmester. 1. A védtörvény kérdéssé szavai arra vonatkoznak, a ki mást kényszerít, hogy valamit megtegyen, vagy valamit elterjén, vagy ne tegyen, a mit ő nem akar vagy nem köteles megtenni, eltérni vagy, abbahagyni. Pl. hogy pénzt adjon

vagy eltérje, hogy a földjén átjárjanak, vagy, hogy ne tegyen sejtjelentést, vagy ne indítson pert stb. — 2. A területiség elve szerint, a ki Magyarország területén bűncselekményt követ el, a magyar btt. szerint büntetetik, tekintet nélkül arra, hogy magyar vagy külföldi állampolgár-e? F. szabály alól azonban vannak kivételek is. A magyar btkv. pl. nem terjed ki a külföldi államok itt lakó követeire, a miért is azt mondjuk, hogy ezek területkivüliséget élveznek, vagyis úgy tekintetnek, mintha a mi országunk területén kívül tartózkodnának. Ha ily követ nálunk valamely bűncselekményt követne el, nem lehetne itt felelősségre vonni, hanem a nemzetközi jog értelmében tárgyalást kellene megindítani az ő saját államával, hogy ez büntesse meg őt.

Gy. F. A csendőr katona. Addig, a míg a hadeereg és honvédség egyénei e téren kedvezményt nem kapnak, a csendőr sem kaphat.

B. Gy. pr. csendőr. Szolgálati ügy. Forduljon őrsparancsnokához, a ki önnek majd megmagyarázza; nekünk ily fejtegetésekre nincs helyünk.

M. csendőr Spácza. Kérdezett lakása: Budapest, V. Holdutca 9. sz. Jelentse be az esetet előjáró szárnyparancsnokának.

13. 1. Csak a második felében lehet átlépni. 2. Nem hiszszük. **Hazavágyó.** A kötelező lejártá eldött kérje szolg. uton. Az ön által jelzett módszert nem ajánljuk, mert a szolgálati idő megszakításával járhat.

P. J. cz. őrsz. A btkv. 344. §-a oly világos s az ön által közölt eset annyira egyszerű, hogy más választ adni feleslegesen tartjuk.

Szatmárnémeti. 1. Nem lehet lőni. — 2. Szivtelenség, nem büntethető. Árvaszék kötelezheti gyermeke eltartására.

Kopasz. 1. Magánlakásértéat. 2. Az ált. szlg. htv. XVI. fejt. 23. pontja mérvadó. 3. «Csendőr úr»-nak azgoltandó. 4. Sikerkasztat. 5-6. Nem lehet biztosan tudni.

B. J. Szentmiklós. Adja kérelmét elő szemlekor; felségfolyamodványt ön nem nyújthat be. 3. Remeljük nem sokára.

M. S. cz. őrsz. Csillaghegy. Őrskihallgatáson adja elő kérelmét; az őrsparancsnok nbaigazítja. Bélyeget lapunk javára fordítottuk.

222. t-2. A betöltött 12. tényleges szolgálati év után; megszakítás gátító körülményt nem képez. A nem tényleges állományban eltöltött szolg. idő azonban nem számít. 3. Nem szabad kérni, az illetékeség napjától kezdődőleg folyoaitva lesz.

M. K. Hegyaljai. Vagyonát nem támadhatja meg, de gyermektartást fizetni kell.

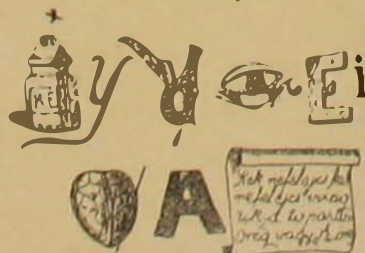
Soknak. A szerb mozgalmak miatt a határszélen összpontosított legénységnek a múlt évi decz. hó 2-án 143561/06. sz. a. kelt belügyministeri rendelet értelmében a vezénylési pódij másfélszeres összegére van igénye.

Vitatkozók. A pápa. A hercegprímás is pap.

M. J. Alig hiszszük; minclenetre megkísérölheti. Kérelmét őrskihallgatáson adja elő.

FEJTÖRÖK.

Képtnlány.

Verstálány.

Míg az első két szótagom
Disziti könyverlet,
Addig az utolsó tagom
Igvonón lefed

A három meg együttvéve
Még Krisztus előtt élt,
És a kebelébe szállt, ki
Lelkével megbékélt!

Betűtalány.

$\frac{1}{2}$ $\frac{1}{2}$ $\frac{1}{2}$

L

Megfejtési határidő: 1909 február 22.

Mind a három talányt megfejtők között egy darab Erzsébet-királyné sanatoriumi sorsjegy lesz kiorszolva.

Lapunk f. évi 5. sz.-ban közölt fejtörők helyes
megfejtése:

Képtalány: «Városligeti fasor.» — Minustalány: «Nemzeti színház.» — Betűtalány: «A déltolasszorszáji földrengés.»

*

Helyesen megfejtették: Eckmann György csendőr Békás-megyer, Hatala örm. és neje Maczonka, Szijj örsv. Maczonka, Horváth Mátyás cz. örsv. Üllő, Vinicskó Vincez Ipolság, Bodás Lajos csendőr Bony, Ottó örm. Jászkesér. Hildocz János jörm. és neje, Gyurác István örsv., Sárdi József, Podnevár Mihály, Simon István és Szabó József csendőrök Magyaróvár, Varga György örm. Ujszász, Kiss Jeremiás pr. csendőr Ujszász, Mikulics Mihály, Balog I. csendőrök Ipolság, Schmidt János csendőr Ózd, Petrovits Sándor cz. örm. Solt, Nagy J. örm. és neje Vésztő, Róth János örsv. Szvnicza, Gipsz Sándor örm., Magyar örsv. és Multán Gy. csendőr Pánczélcseh, Seres örsv. Keicze, Kéri és Mezei csendőrök Dév, Roósz G. cz. örsv. és neje Magyarbáns-hegyes. Zeivity Milán cz. örsv. Birki, váci örs. Szabó Sándor örsv. Pásztó, Rózsa I. csendőr Tiszakürt, Lázár Alajos örsv. Bánokszentgyörgy, Bürger örsv. Sükösd, nagyszentmihályi örs, Erős és Frindik csendőrök Bácsótóváros, Kiss Győző csendőr Eger, Subajda csendőr Suska, Artner S. örsv. Feketeváros, Gregor András csendőr Kosárfalva, Ponics György örsv. Tóvis, Ujvári S. örm., V. Kovács L., Kovács G. és Roósz A. csendőrök Gyanta, Kosztolányi István örm. Palicsfürdő, Réti J. örm., Szács M. pr. cs. Czrepáju, Szarvas István pr. csendőr Jablanica, Kovács István III. pr. csendőr, Jozsa I. pr. csendőr Torontálvásárhely, Lukács Gyula cz. örsv., Fodor J. csendőr Dombrád, Pál Sándor csendőr Fehérvárcsurgó, Szabó László csendőr Kétegyháza; Virág jörm. és neje, Balla Lipót csendőr, Lénárt Sándor cz. örsv. Torna, Gergely Sándor jörm. és ij. Gergely Sándor Dév, Fábian Imre Facset, Papp Sándor örsv. Ratkó, Gyümölcsös .I. örm. Nagymegyer, Bacsa I. örm. és Milcsinszky A. örsv. Buda-örs, Szabó I. Nádudvar, nagyszobeni örs, Herczeg Imre Vésztő, pétervári örs, Zátmbó örm. és neje Szent-Antal, Illés László csendőr Szvnicza, csúzi örs, Sapp T. A. örsv. Végrád, Ágoston .I. örm. és neje Rotteg, Kari J. jörm., Székely J. örm. és Csörgő L. ösvő Kolozsvár, Miklosics J. cz. örsv. Galacz, Kóka S. cz. örsv. Törökzentmiklós, Vargyas A. örm. Kobátfalva, Szücs B. örsv. Kolozsvár, Ferenczi és Müller csendőrök Verestorony-határkapu, Pakucs Dénes csendőr Hollóháza, Bartha I. örsv. Dév, Harai cz. örsv. Faragó, Nagy Gy. csendőr Gyergyóholló.

*

A kiorszolt Erzsébet-királyné Sanatorium-sorsjeggyel Eckmann György csendőrnek Békás-megyerre elküldöttük.

HIVATALOS RESZ.

SZEMÉLYI ÜGYEK.

Okiratilag megdicsértettek:

A m. kir. VII. sz. csendőrkerületi parancsnokság által: *Rányai* Sámuel törzsozrmester, hosszas csendőrségi szolgálati ideje alatt, egyrészt a közbiztonsági szolgálat terén kifejtett tevékenysége és buzgalmaért, másrészt mint szárnyszámvivő teendőinek szakértelemmel, lelkiismeretes köteleességtudással való teljesítéseért.

Erdős András örsvezető, Zeurza József valedilzsaai lakoson elkövetett gyilkosság tetteseinek körültekintő, fáradtságos és alapos tudással vezetett nyomozás után eszközölt kiderítéseért.

Kató Bálint cz. örsvezető és *Domokos* Albert csendőr, a Hosszu- és Gát-patakok megáradása alkalmával a személy- és vagyonbiztonság megvédése körül tanúsított fáradtaágot nem ismerő buzgalomuk és bátor magatartásukért.

Nyilvánosan megdicsértettek:

A m. kir. VII. sz. csendőrkerületi parancsnokság által: *Szamosi* László és

Atorján János járásörmesterek, továbbá:

Kiss János I.,

Komáromi Lőrincz és

Csáki Lőrincz cz. örmesterek, a csendőrlegénységi létszám kiegészítése körül — jelentkezők gyűjtése által — kifejtett tevékenységükért.

Szűcs János csendőr cz. örsvezető és

Böjthe Ferencz csendőr, a Partin András zajzoni lakos sérelmére történt tüzeset alkalmával a személy- és vagyonbiztonság megvédésénél, nemkülönben a tűz eloltása körül kifejtett fáradtaágot nem ismerő buzgalomukért.

Moldauer György cz. örsvezető, hosszas csendőrségi szolgálati ideje alatt a közbiztonsági szolgálat terén kifejtett tevékenysége és buzgalmaért, nemkülönben mint szárnyirodai segédmunkás, teendőinek lelkiismeretes köteleességtudással és fáradtaágot nem ismerő szorgalommal való teljesítéseért.

Előléptettek:

1909. évi január hó 26-ával:

A m. kir. I. sz. csendőrkerület állományában:

Konnert Lajos, *Dobos* István, *Barla* István, *Fábián* Lőrincz és *Csáki* Sándor czimzetes örsvezetők, örsvezetőké.

Házasságra lépett:

A m. kir. V. sz. csendőrkerület állományában:

Bajkó Jónás örmester, *Csatári* Rózával, 1909 jan. 10-én, Hosszumezőn.

Névváltoztatás.

A m. kir. I. sz. esendőrkerület állományában:

Kohn Márton próbacsendőr családí nevét a m. kir. belügyminiszter urnak 1908. évi december hó 18-án kelt 152068/Vl. sz. engedélye alapján *Keresztési-ro* változtatta.

PALYÁZATOK.

Egy hivatalozgalmi állás a m. kir. kereskedelemügyi miniszteriumban. Fizetés pótlékkal 700 korona. Lakpénz 400 korona. Ruhajuttatmány 100 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Kérvények a m. kir. kereskedelmi miniszterium elnöki kúrtató hivatalához 1909. évi márczius hó 15-ig.

Egy főfegyőri állás a mária-nosztroi kir. orsz. letartóztatási intézetnél. Kezdőfizetés 1000 korona. Lakpénz pótlékkal 160 korona. Természeti ruházat. naponként 84 dkgm. kenyér. Magyar nyelv szóban és írásban. Okleveles gépész, villamosvilágítás kezelésében jártasság. Kérvények a mária-nosztroi kir. orsz. letartóztatási intézet igazgatójához 1909. évi márczius hó 10-ig.

Egy mázasakadéti állás az aknaszlatinai fővámhivatalnál. Fizetés pótlékkal 1000 korona. Természeti lakás. Évi 30 úrköbméter tűzifa és évi 50 kg. szjárdóság. Magyar nyelv szóban és írásban. A jövedéki anyagkezelésben és szőnyegvitelben való teljes jártasság. Kérvények az aknaszlatinai fővámhivatalhoz 1909. évi febr. 23-ig.

Egy rajzoló állás a krakói hadmérnöki igazgatóságnál. Fizetés évi 1200 korona, az 1680 k. I. fiz. oszt. való előléptetésnél. Lakbér illetménynyel és 120 kor. egyenruházati pótlék egyszer a mindenkorra. Német nyelv szóban és írásban. Valamely szláv nyelv ismerete. Hat havi próbazsolgálat. Kérvények a krakói hadmérnöki igazgatósághoz 1909. évi márcz. 15-ig nyújtandók be. Közös Hadügyminiszterium.

Hét irodaségdíszti állás a m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszteriumban. Fizetés pótlékkal 1400 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Négy középszikolai osztály. Kérvények a m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszterium elnöki hivatalához 1909. évi márczius hó 15-ig.

Két iskolaszolgalmi állás az orsz. m. kir. iparminisztériumi iskolánál. Fizetés 700 korona. Lakpénz 400 korona. Ruhajuttatmány 100 korona. Magyar nyelv szóban és írásban és ács- és bodnár-mesterség, vagy nyomdai munkálatok ismerete. Kérvények az orsz. m. kir. iparminisztériumi iskola igazgatójához 1909. évi február hó 15-ig.

Egy írónki állás a dovocsoi kir. járásbírósnál. Fizetés pótlékkal 1400 korona. Lakpénz 360 korona, usotlog természetbeni lakás. Magyar nyelv szóban és írásban. Négy középszikolai osztály. Tolokkónyi vizsga. Kérvények a veszprémi kir. törvényszék elnökéhez 1909. évi febr. 18-ig.

A m. kir. államvasutak budapest-jobbparti üzletvezetőségénél

1. egy állomásállásból,
2. egy vonatfékozdi,
3. hat váltókezelői,
4. kilenc pályőrri állás.

Valamennyi állással természetbeni egyenruházat. A 2. és 3. pont alatti állások a végleges kinovozón olnyoréneig 2 korona napibérről javadalmazva. Természeti egyenr. A vonatfékozdi állásnál kilométerpénz.

Feltételek: Magyar nyelv szóban és írásban. — 6 havi próbazsolgálat.

Kérvények a m. kir. államvasutak budapest-jobbparti üzletvezetőségéhez 1909. évi febr. 28-ig.

Egy írónki állás a beregszászi m. kir. pénzügyigazgatóságnál. Fizetés pótlékkal 1400 korona. Lakpénz 420 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Négy középszikolai osztály. Kérvények a beregszászi m. kir. pénzügyigazgatósághoz 1909. évi február hó 23-ig.

Egy írónki állás a kaposvári kir. törvényszéknél. Fizetés pótlékkal 1400 korona. Lakpénz 640 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Négy középszikolai osztály. Tolokkónyi vizsga. Kérvények a kaposvári kir. törvényszék elnökéhez 1909. évi február hó 23-ig.

Egy szolgalmi állás a magyar nemzeti múzeum növénytári osztályánál. Fizetés 700 korona. Lakpénz 400 korona. Ruhajuttatmány 100 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Egy-két középszikolai osztály olnyt nyújt. A vállás- és közoktatásügyi miniszterhez ezimozott kérvények a magyar nemzeti múzeum igazgatóságához 1909. évi febr. hó 24-ig.

Egy írónki állás a topolyai kir. járásbírósnál. Fizetés 1400 korona. Lakpénz 300 kor. Négy középszikolai osztály. Tolokkónyi vizsga. Kérvények a szabolcikai kir. törvényszék elnökéhez 1909. febr. 28-ig.

Egy írónki állás a szabadszabai királyi járásbírósnál. Fizetés pótlékkal 1400 korona. Lakpénz 560 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Négy középszikolai osztály. Kérvények a szabadszabai királyi törvényszék elnökéhez 1909. évi febr. 28-ig.

Egy mechanikus laboránsi állás a budapesti m. kir. tudományegyetemen. Fizetés 1000 korona és 300 koronáig terjedhető pótlék. Lakpénz 400 korona. Ruhajuttatmány 100 korona. A kinovozás ideiglenes. Magyar nyelv szóban és írásban. Kérvények a budapesti magyar kir. tudományegyetem rectori hivatalához 1909. évi márcz. hó 8-ig.

VÁRNAY és FIA = BUDAPEST, = VI., Liszt Ferencz-tér 9.

könyvnyomda, könyv-, papir- és írószer-kereskedés, a magyar kir. — csendőrségi hivatalos nyomtatványok legnagyobb raktára. —

Könyvek, levélpapírok, imakönyvek és írószerek dus választékban.

Ajánljuk a 11^a jelzetű Ügyviteli szabályzat kivonata legújabb kiadását, ára 30 fillér. Tüzben aranyozott jubileumi keresztek és hozzávaló szalagok kaphatók raktárunkon.